

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘKÁ PRÁCE

**PRÁVNÍ PROBLEMATIKA PROVOZOVÁNÍ KAMEROVÝCH
SYSTÉMŮ V MOTOROVÝCH VOZIDLECH**

Autor práce: Jaroslav Šmolík

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

vlastnoruční podpis autora bakalářské práce

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Abstrakt

ŠMOLÍK, J. *Právní problematika provozování kamerových systémů v motorových vozidlech : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 73 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: právní problematika, osobní svoboda, zákonnost, kontrola, legislativa

Bakalářská práce rozpracovává právní problematiku kamerových systémů používaných v motorových vozidlech k zaznamenání děje před vozidlem za vozidlem nebo v jeho okolí. Tento fenomén současné doby, kdy účastníci silničního provozu se snaží zaznamenávat provoz ze svého vozidla, však přináší právní povinnosti. Nejedná se pouze o problematiku porušování zákonů a předpisů při špatném namontování kamerového systému do vozidla, ale zejména jsou zde často porušována základní lidská práva na osobní svobodu. Vzhledem ke složitosti výkladu platných zákonů a předpisů k řešení této problematiky, je ze strany státu malá vůle ke kontrole dodržování zákonnosti. Ani zákonodárci či jiné zákonodárné iniciativy se této problematice nevěnují. Je tedy na samotných občanech, aby si svá nabytá občanská práva hájili.

Abstract

ŠMOLÍK, J. *Legal aspects of implementation of camera systems in vehicles* : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 73 p. Supervisor : JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: Legal problems, personal freedom, legality, control, legislation

This bachelor's work deals with legal problems related to the camera systems used in motor vehicles in order to register events occurring in front of, behind and in the surroundings of the motor vehicle. This phenomenon of our times, when drivers are trying to register the traffic out of their vehicles, brings, however, legal duties as well. Besides problems connected with the infringement of traffic rules resulting from an incorrect installation of the camera system, there is - often - the question of violation of fundamental human rights concerning the personal freedom. Due to the fact that the interpretation of the related laws and rules is very complex, there is little will from the state and government side to control the observance of the legality. None of the lawmakers pays attention to these problems. Consequently, it is up to the citizens themselves to defend their legally acquired civic rights.

Obsah

Abstrakt	4
Abstract.....	5
Obsah	6
Úvod	9
Cíle a metodika bakalářské práce	10
1 Vymezení základních pojmů	11
1.1 Pojmy právní problematiky	11
1.1.1 Lidská svoboda	11
1.1.2 Lidská práva.....	11
1.1.3 Lidská důstojnost	12
1.1.4 Lidská rovnost	12
1.1.5 Občanská čest	12
1.2 Subjekt údajů	12
1.2.1 Osobní údaje	13
1.2.2 Soukromí osoby	13
1.2.3 Veřejné prostranství.....	13
1.3 Pojmy technické problematiky	14
1.3.1 Kamerové systémy.....	14
1.3.2 Rozdělení kamerových systémů do motorových vozidel	15
2 Zákony a další právní předpisy řešící kamerové systémy	19
2.1 Ústava České republiky ve vztahu k lidským právům.....	19
2.1.1 Rozdělení článků Ústavy ČR.....	19
2.2 Listina základních práv a svobod	20
2.2.1 Rozdělení článků Listiny základních práv a svobod	20

2.2.2	Hlava první, Obecná ustanovení.....	20
2.2.3	Hlava druhá, Lidská práva a základní svody, oddíl první, základní lidská práva a svobody.....	22
2.2.4	Hlava pátá, Právo na soudní a jinou právní ochranu	23
2.3	Zákon o ochraně osobních údajů	24
2.3.1	Hlava první. Úvodní ustanovení.....	24
2.3.2	Hlava druhá. Práva a povinnosti při zpracování osobních údajů.....	27
2.4	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „občanský zákoník“).....	30
2.4.1	Soukromé právo.....	30
2.5	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „správní řád“)	37
2.6	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“)	38
2.7	Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu na pozemních komunikacích.....	38
3	Ochrana základních lidských práv a svobod	40
3.1	Kolize základních práv	40
3.2	Odstraňování kolize u základních práv.....	41
3.3	Ochrana základních lidských práv v zahraničí	42
4	Dodržování zákonů a dalších právních předpisů ze strany provozovatelů kamerových systémů v motorových vozidlech.	43
4.1	Fyzická osoba jako provozovatel kamerového systému se záznamem v motorovém vozidle	43
4.2	Zákonné důvody pořizovat záznam z motorového vozidla fyzickou osobou.....	44
4.3	Problematika splnění a dodržování zákonných důvodů u používání kamerového systému se záznamem ze strany fyzických osob	45

4.3.1 Průzkum dodržování zákonů a dalších právních předpisů ze strany fyzických osob, které provozují kamerový systém se záznamem pro svoji osobní potřebu.....	49
4.4 Policie jako představitel státní moci provozující kamerový systém se záznamem v motorovém vozidle	51
5 Státní správa a její úloha při kontrole dodržování zákonů a dalších právních norem.....	53
5.1 Dotazníkový průzkum k provozování kamerových systémů a případné kontrole ze strany státní správy	54
5.2 Resumé	66
6 Návrh na právní řešení problematiky kamerových systémů v motorových vozidlech.....	68
Závěr.....	70
Seznam použitých zdrojů.....	72
Seznam grafů	76
Seznam použitých obrázků.....	77
Seznam použitých zkratek	78
Příloha.....	79

Úvod

Dnešní doba přináší společnosti mnoho zázraků vědy a techniky. Někdy je až úsměvné, že ještě před třiceti lety byla hudba zaznamenávána na magnetický pásek či gramofonovou desku, před dvaceti lety bylo z mobilního telefonu možné maximálně telefonovat nebo posílat krátkou zprávu a před deseti lety užívali facebook pouze studenti Harvardovy univerzity. Technická vyspělost společnosti se žene kupředu, ale tento stav má i svá negativa. Smyslem většiny vynálezů a nově vznikajících technických pomůcek je pomáhat lidem v jejich každodenních činnostech, ale nezřídka je technika postavena do role opačné, tedy člověku uškodit. S vývojem techniky však nedejme krok vznikající legislativa, která nestačí pokrývat rizika vznikající při používání technických prostředků.

Současný fenomén doby je každého si každým nahrávat na různá záznamová zařízení a poté záznam zveřejňovat i bez souhlasu osoby, které se zaznamenaná data týkají. V současné době dochází snad k největšímu porušování základních práv a svobod občanů, které po změně režimu v roce 1989 znovu občané našeho státu nabyli. Lidé si ve své uspěchané době ani neuvědomují, jak rezignovali na svá základní práva. Přestože naše základní zákony Ústava a Listina základních práv a svobod na ochranu svobody pamatují, je právo na osobní svobodu a soukromí neustále bez povšimnutí občanů a státu porušováno. V socialistickém Československu byl vypracován systém, který vládní garnituře dodával informace o všech občanech a tak se nezřídka stávalo, že státní aparát zasahoval i do věcí běžného života jako byl např. rozvod, svatba, nechtěné těhotenství apod. Toto se řešilo veřejně na komisích v soudružských kolektivech a uličních výborech. Dnes je státní moc svázána zákony, a tak je společností částečně právo na osobní svobodu z větší části bráněno. To ale již neplatí o některých fyzických a právnických osobách, které pořizují záznamy a zcela neřeší, zda porušují práva ostatních.

V České republice není žádný konkrétní právní předpis, který by celkově upravoval používání kamerového systému v motorových vozidlech pořizující záznam pro osobní potřebu fyzických osob.

Cíle a metodika bakalářské práce

Pro vypracování této bakalářské práce bylo zvoleno téma „Právní problematika provozování kamerových systémů v motorových vozidlech“, které reaguje na současnou situaci dodržování zákonů a dalších právních předpisů při provádění kamerových záznamů ze soukromých motorových vozidel. Jedná se o stav, kdy ze strany médií, internetových stránek či osobních záznamů se dozvídáme, jak se chovají řidiči motorových vozidel v silničním provozu. Často jsou zde publikovány záznamy, které zaznamenávají protiprávní jednání řidičů nebo jiných účastníků silničního provozu. Přesto nesmíme opomíjet, zda byl záznam pořízen v souladu se zákonem či jiným právním předpisem. Práce se tedy zaměří na zjištění právního stavu u těchto pořizovaných záznamů, a bude věnovat pozornost současnému zákonnému zakotvení s podporou v ostatních právních předpisech.

Cílem práce je poukázat na dodržování základních lidských práv a svobod zejména ochraně soukromí. Toto zákonné právo, které je uvedeno v základním zákonu našeho státu, tedy v Ústavě České republiky a následně v Listině základních práv a svobod bude konfrontováno se současným stavem ve společnosti, tedy s dodržováním uvedených právních předpisů.

Dále bude práce řešit přístup státní správy ve vztahu k prováděným opatřením, které mají zamezit zneužívání kamerových systémů ve vozidlech v duchu dodržení zákonů a dalších právních předpisů. Bude provedena komparace přístupu k používání kamerových systémů v motorových vozidlech u státní správy a fyzických osob.

Právní předpisy zasahující do problematiky kamerových systémů budou podrobeny analýze a bude posuzována kolize různých právních předpisů.

Metody vědeckého výzkumu budou rozděleny do dvou částí. První se bude za pomoci osobních rozhovorů snažit zjistit, jak přistupuje státní správa ke kontrole kamerových systémů v motorových vozidlech a zda tuto techniku také používá. Druhá metoda bude pomocí dotazníku zjišťovat obecnou znalost používání kamerových systémů v motorových vozidlech ze strany veřejnosti.

V závěrečné části se bude práce pokoušet navrhnout právní zakotvení výše uvedené problematiky v právním řádu tak, aby odpovídala současným trendům využívání záznamové techniky v motorových vozidlech. Metodou syntézy dojde také ke shrnutí všech získaných poznatků.

1 Vymezení základních pojmů

1.1 Pojmy právní problematiky

Na úvod práce budou charakterizovány základní pojmy z právní problematiky ochrany základních práv člověka a jeho svobody. Následně budou uvedeny pojmy používané v zákonech na ochranu osobních údajů a dalších právních předpisech, které se touto problematikou zabývají.

1.1.1 Lidská svoboda

Už od dávného věku, co je myslící lidstvo na tomto světě, řeší každou vteřinu nejzákladnější otázku v lidském bytí „lidskou svobodu“. Historie nám vypráví a zároveň nás poučuje o dobách dávno minulých i dobách nedávných. O lidskou svobodu přicházeli a zase jí nacházeli celé společnosti, národy, řády i jednotlivci. Jako příklad ztráty svobody uveďme otrokářský systém, který je znám již od starověkého Říma a přes jeho vzestup či pád se objevuje na světě do současné doby. V novodobých dějinách se proto dnešní civilizované a demokratické společnosti snaží lidskou svobodu co nejvíce chránit. Nastupujícím technickým technologiím a vyšším vzděláním lidstva dochází čím dál častěji ke kolizi základních práv. Lidská svoboda je tak neustále konfrontována s majetkovými a jinými právy člověka.

1.1.2 Lidská práva

Mluvíme-li o základních právech občanských a lidských, rozumí se tím v prvním případě práva, které mu stát poskytuje, kdežto ve druhém případě jde o práva, které má člověk nezávisle na jakémkoliv státu (označují se též jako práva přirozená). Pojem přirozených práv a tedy rovněž pojem lidských práv vzniká ze základního práva, kterým je právo na život. Lidská práva ve svém souhrnu nejsou ničím jiným než různými kvalitativními stránkami práva na život. Toto rozlišování pochází z pařížské Deklarace lidských a občanských

*práv z roku 1789.*¹ Lidská práva v České republice chrání základní právní dokument Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava ČR“), která obsahuje Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/998 Sb. Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina základních práv a svobod“).

1.1.3 Lidská důstojnost

Nositelům lidské důstojnosti je každý člověk nehledě na své postavení ve společnosti. Lidskou důstojnost nabývá lidská bytost automaticky narozením, a proto musí být neustále toto právo ochraňováno. Na rozdíl od cti může být lidská důstojnost poškozena i tam, kde svědkem jejího porušení nebyla veřejnost.

1.1.4 Lidská rovnost

Termín lidská rovnost je v tomto případě myšlen ve vztahu k základním lidským právům na ochranu života, zdraví, majetku a všech dalších práv uvedených například v Ústavě České republiky, Listině základních práv Evropské unie č. 2007/C 303/01 (dále jen „Listina základních práv EU“) a dalších právních předpisech.

1.1.5 Občanská čest

Lidskou čest si člověk uchovává v průběhu života svým chováním ve společnosti dalších lidí. Každý člověk má ve společnosti jiné postavení, a proto poškození cti může nastat u každého člověka jinak. I přes tuto skutečnost musí být ochrana cti chráněna, jak morálními, tak zákonnými prostředky.

1.2 Subjekt údajů

Tento termín nejlépe vyjadřuje samotné znění § 4 písm. d) Zákona číslo 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), kde se říká, že *pro účely tohoto zákona se*

¹JMPV: Pojem lidských práv. [online], [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <<http://mezinarodni2.juristic.cz/30481/clanek/mpv1.html>>.

rozumí subjektem údajů fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují.² Jedná se tedy o osobu, která je určitelná nebo určená.

1.2.1 Osobní údaje

Termín osobní údaje nejlépe vyjadřuje definice, kterou uvádí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „směrnice 95/46/ES“). Osobním údajem jsou *veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě (subjekt údajů); identifikovatelnou osobou se rozumí osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména s odkazem na identifikační číslo nebo na jeden či více zvláštních prvků její fyzické, fyziologické, psychické, ekonomické, kulturní nebo sociální identity.*³

1.2.2 Soukromí osoby

Pojem soukromí osoby nám umožňuje v případě řešení používání kamerového systému v motorových vozidlech v návaznosti na pojmy, jako je osobní údaj, subjekt údajů atd., lépe posoudit důležitost právní ochrany. Ještě nedávno bylo pojetí slova „soukromí“ uváděno ve vztahu k teorii „čtyř stěn“, ale tento termín je používáním kamerových systémů a dalších technických prostředků současného světa dávno překonán. *Na pojem soukromí je možné nahlížet ze dvou rovin. Jednak je to ochrana proti úniku informací o intimní sféře na veřejnost a jednak ochrana ve vztahu k veřejné kontrole státní mocí. Je to ona sféra života člověka, do které bez výslovného dovolení zákona ani toho, koho se to týká, nikdo (ani stát) nesmí zasahovat a kterou člověk může před kýmkoliv (i před státem) s výjimkou případů výslovně v zákoně uvedených podmínek nikdo bez povolení oprávněného nesmí vstupovat ani nahlížet ani pořizovat obrazové snímky, odposlouchávat tam apod.*⁴

1.2.3 Veřejné prostranství

U tohoto základního pojmu se budeme držet výkladu zákonodárců, kteří v § 34 zák. č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších právních předpisů („dále jen „zákon o obcích“), říkají, že *veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň,*

² BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 31 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

³ BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 33 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

⁴ JANEČKOVÁ, E., BARTÍK, V. *Kamerové systémy v praxi*. Praha: Linde, 2011. 43s. ISBN 978-80-7201-850-5.

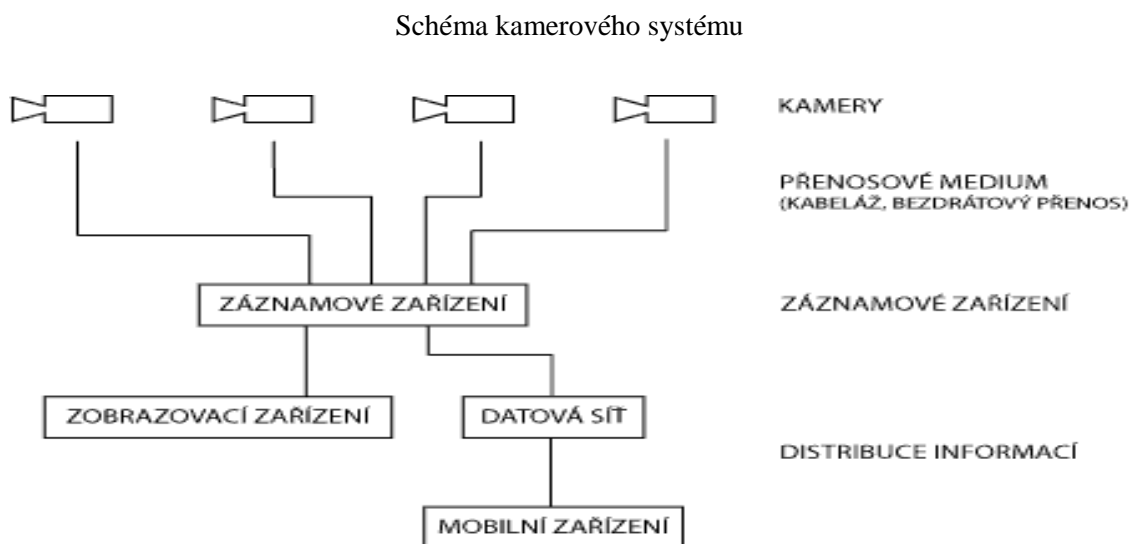
parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.⁵

1.3 Pojmy technické problematiky

1.3.1 Kamerové systémy

Kamerové systémy tvoří jednu z možností jak chránit svůj život, zdraví a majetek. Jedná se o jednu nebo více kamer záznamového zařízení, zobrazovacího zařízení, přenosové sítě a dalších komponentů, umožňující práci se systémem i získanými daty. Při současné vyspělosti techniky celý kamerový systém může tvořit pouze jedno zařízení obsahující všechny uvedené části, tedy videokamera. Kamerový systém umožňuje nejenom okamžitou kontrolu vymezeného prostoru, ale i monitorování s pořízením záznamu. Záznam lze dále přenášet a zpracovávat. Princip jednoduchého kamerového systému je znázorněn na obrázku číslo 1.

Obrázek č. 1

Zdroj: <http://www.ladinn.cz/ostatni/technika/kamerovy_system.html>.

Princip CCTV

⁵ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12 dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů In: *Sbírka zákonů České republiky. 2000*, [online], [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <<http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-%28obecni-zrizeni%29.html>>.

Na schématu je systém rozdělen do čtyř úrovní. V první jsou samostatné kamery. Druhá zobrazuje přenosové médium mezi kamerou a záznamovým zařízením. U analogových systémů jde o koaxiální kabel, u IP systémů je signál přenášen přes síť LAN. Dalším přenosovým médiem může být radiový přenos. Záznamové zařízení signál zpracovává a výstupem může být obraz na připojeném zobrazovacím zařízení (monitor, TV) nebo je signál poslán do sítě LAN, kde se k náhledům dostaneme z jednotlivých počítačů v síti. Přenos ze sítě LAN může být dále poslán na podporované mobilní zařízení.⁶

1.3.2 Rozdělení kamerových systémů do motorových vozidel

Kamerový systém v motorovém vozidle může plnit úlohu pomocného zařízení pro ovládání vozidla. Zejména se jedná o kamery používané při couvání, otáčení, monitorování naložení a složení nákladu a dalších pracovních úkonech. Tyto kamerové systémy vzhledem ke konstrukci vesměs nepožizují záznam o provedených činnostech.

Obrázek č. 2

Pomocný (couvací) kamerový systém

Zdroj: <<http://www.zbozi.cz/vyrobek/bezdratova-couvaci-kamera-a-monitor-dc-12v-2-4-ghz/>>.

⁶ Ladinn.cz. Kamerové systémy. [online], [cit. 2013-11-06]. Dostupné z: <http://www.ladinn.cz/ostatni/technika/kamerovy_system.html>.

Dalším druhem kamerových systémů užívaných v motorových vozidlech jsou záznamové a vyhledávací systémy, které používají represivní složky státní moci jako je například Policie ČR, Celní správa ČR apod. Tyto kamerové systémy při svém provozu dokumentují trestnou činnost, protiprávní jednání řidičů. Dále slouží k vyhledávání odcizených vozidel a hledaných osob. Jsou používány k dokumentaci služebních zákroků nebo jako prostředky ke sledování osob a věcí dle platných zákonů a ostatních právních předpisů. Tento kamerový systém je v bakalářské práci uveden pouze jako jeden z možných druhů kamerových systémů a práce se mu již dále nebude věnovat.

Obrázek č. 3

Kamerový systém používaný k vyhledávání odcizených vozidel

Zdroj:<<http://www.autoforum.cz/zivot-ridice/velky-bratr-dobyva-svet-aut-v-usa-sleduji-miliony-vozu-podle-spz/obrazek/20>>.

Jako třetím uvedeným druhem kamerového systému, který je určen k provozu v motorových vozidlech, je kamera nebo kamery zaznamenávající a uchovávající děj před či za vozidlem. Tyto kamerové systémy mají ve většině případů namontovány fyzické osoby, které tento záznam využívají pro vlastní potřebu. Dále tento kamerový systém používají i složky státní nebo městské policie k provádění dokumentace služebních zákroků.

Obrázek č. 4

HD kamera do motorových vozidel

Zdroj: <<http://www.zbozi.cz/vyrobek/iget-f80-hd-guard/>>.

Posledním z uváděných kamerových systémů je kamerový systém, který snímá vnitřní prostor vozidla. Tento kamerový systém monitoruje děj ve vozidle a zaznamenává přepravované osoby. Nejčastěji je tento systém používán u přepravy osob, jak v hromadné autobusové přepravě, tak u vozidel taxislužby. Smyslem umístění tohoto systému do vnitřního prostoru vozidla je zejména ochrana řidiče, který má omezenou možnost zcela sledovat chování přepravovaných pasažérů a zabránit tak včas případnému protiprávnímu jednání z jejich strany. I zde je hlavním důvodem namontování kamerového systému do

vozidla ochrana života, zdraví a majetku. V této bakalářské práci se již však tímto systémem zabývat nebudeme.

Obrázek č. 5

Kamerový systém pro sledování vnitřního prostoru vozidla

Zdroj: <<http://www.zbozi.cz/vyrobek/iget-f80-hd-guard/>>.

2 Zákony a další právní předpisy řešící kamerové systémy

K posouzení celého bloku problematiky používání kamerových systémů v motorových vozidlech je třeba nejprve uvést základní a nejvyšší právní předpisy, které v České republice řeší ochranu základních lidských práv a svobod. Je nutno uvést právní předpisy alespoň částečně řešící důvody, oprávněnost a využitelnost používání kamerových systémů v motorových vozidlech a v neposlední řadě také zmínit právní předpisy řešící případný postih při zneužití kamerového záznamu pořízeného kamerovým systémem umístěným ve vozidle. Jen okrajově bude uveden právní předpis řešící umístění kamerového systému v motorovém vozidle ve vztahu k bezpečnosti silničního provozu a jeho posádky.

2.1 Ústava České republiky ve vztahu k lidským právům

Ústavní zákon Ústava ČR, je v České republice nejvyšší právní předpis. Všechny nižší právní předpisy nesmí být s Ústavou ČR v rozporu.

2.1.1 Rozdělení článků Ústavy ČR

Hlava první, čl. 1 odst. 1 se říká: *Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.*⁷ V tomto článku je myšlenkou zákonodárců u práv a svobod člověka a občana zdůraznění hlavního obsahu ústavy ČR. Podrobněji se ochraně práv a svobod Ústava ČR věnuje v článku 3 tedy v Listině základních práv a svobod, která je také součástí ústavního pořádku České republiky. Tato bude rozpracována samostatně ve vlastním bloku. Pro další posuzování problematiky používání kamerových systémů v motorových vozidlech musíme ještě uvést článek 2 odst. 3, *Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*⁸ Odstavec. 4, *Každý občan může činit, co není zákonem*

⁷BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 24 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

⁸BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 24 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

*zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.*⁹ U těchto dvou odstavců je třeba pouze k doplnění uvést, že státní moc povinna se řídit platnými zákony a nesmí činit nic, co jí zákon nedovoluje. U občana je princip opačný.

2.2 Listina základních práv a svobod

Ústavní zákon Listina základních práv a svobod je druhým nejdůležitějším právním předpisem. Tento zákon byl v právním řádu České republiky pevně zakotven a to z důvodů historické zkušenosti Českého národa.

2.2.1 Rozdělení článků Listiny základních práv a svobod

K řešení problematiky používání kamerových systémů v motorových vozidlech se zaměřením na jeho legalizaci či porušování základních práv a svobod zaručené Ústavou ČR a Listinou práv a svobod je třeba uvést přesné znění několika vybraných ustanovení.

2.2.2 Hlava první, Obecná ustanovení

Článek 1 *Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva svobody jsou nezadatelná, nezczizitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná.*¹⁰ Pro potřeby této práce je ustanovení tohoto článku jedno z nejpodstatnějších z důvodu, že svoboda, rovnost, důstojnost a právo je u řešení problematiky kamerových systémů se záznamem nejčastěji porušováno.

Článek 2 odst. 2 *Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*¹¹ Zde je zakotveno omezení státní moci, která musí postupovat vždy jen v mezích, které stanoví zákon. Dochází zde k vytváření zákonné pojistky proti případnému zneužívání nadřazenosti státu nad občany. Důležitost zakotvení této zákonné podmínky je zřejmá už tím, že ji uvádí přímo Ústava ČR v hlavě 1 čl. 2 odst. 3.

Článek 2 odst. 3 *Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.*¹² Zde znovu zákonodárci zdůrazňují nutnost ochránění práva

⁹BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 24 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

¹⁰BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 63 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

¹¹BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 63 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

¹²BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 66 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

na svobodné rozhodování člověka a občana. V naší problematice však je třeba uvést skutečnost, že práva jedince končí tam, kde druhého začínají. Tento princip, jak bude dále uvedeno, je často ze strany provozovatelů kamerových systémů se záznamem v motorových vozidlech porušován.

Článek 3 odst. 3 *Nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod.*¹³ Toto ustanovení jasně říká, že v případě, že se domáhá občan svých práv, o kterých je zřejmé, že mu náleží, nesmí být za toto znevýhodňován či trestán. Ne vždy je toto pravidlo ze strany státní moci dodržováno a vlastním výkladem zákonů je obcházeno.

Článek 4 odst. 1 *Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.*¹⁴ Zde je již hovořeno o povinnostech, které však mohou být od člověka a občana přenášeny pouze cestou zákonů a nižších právních předpisů. Znovu zde dochází k zdůraznění základních práv a svobod ve vztahu k platným zákonům. Ne vždy povinnost respektování uvedených práv a svobod je ze strany státní moci dodržována. Vlastním výkladem zákonů jsou tyto práva snižována a obcházena.

Článek 4 odst. 2 *Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv, upraveny pouze zákonem.*¹⁵

Článek 4 odst. 3 *Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky.*¹⁶

Článek 4 odst. 4 *Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.*¹⁷

¹³BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 67 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

¹⁴BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 69 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

¹⁵BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 72 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

¹⁶ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 17-23. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>>.

¹⁷ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 17-23. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>>.

Výše uvedené odstavce 2, 3, 4 shrnují právní vymezení způsobu úpravy ustanovení základních práv a svobod. Tyto uvedené odstavce článku 4 jsou v této práci zastoupeny v mnoha blocích a budou se vzájemně prolínat.

2.2.3 Hlava druhá, Lidská práva a základní svody, oddíl první, základní lidská práva a svobody

Článek 7 odst. 1 *Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen zákonem.*¹⁸ Tento článek je použit v bloku 3.1, který řeší kolize základních práv v právních předpisech. Jedná se o jedno ze stěžejních ustanovení právního předpisu pro zpracování této práce.

Článek 10 odst. 1 *Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.*¹⁹

Článek 10 odst. 2 *Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.*²⁰

Článek 10 odst. 3 *Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.*²¹

Články 10 Hlavy druhé, Listiny základních práv a svobod jsou záměrně uvedeny do jednoho bloku. Jedná se totiž o ustanovení Listiny práv a svobod, kde jsou uvedeny všechny termíny, které jsou používáním kamerového systému v motorových vozidlech zasazeny. Znovu se jedná o ustanovení právního předpisu, které zasahuje podstatu celé práce a je konfrontováno s postavením ostatních právních ustanovení zákonů České republiky. V komentáři k ustanovení článku 10 odst. 3 autoři odborné literatury Listina základních práv a svobod – Komentář, uvádějí následující: *Informační sebeurčení*

Realizace práva na soukromí v takto věcně dané oblasti se neomezuje jen na prostorově vymezenou soukromou sféru. Tato fazeta práva na soukromí konzumuje i právo na ochranu před sledováním, hlídáním a pronásledováním především ze strany veřejné moci i ve

¹⁸VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 186. ISBN 978-80-7357-750-6.

¹⁹VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 277. ISBN 978-80-7357-750-6.

²⁰VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 277. ISBN 978-80-7357-750-6.

²¹VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 277. ISBN 978-80-7357-750-6.

veřejném prostoru či na veřejně přístupných místech. To nevylučuje např. kamerové sledování veřejného prostoru nebo preventivní síťové či plošné sledování, které je však testováno odpovídajícími ústavně právními testy [německá doktrína uvádí, že musí hrozit konkrétní nebezpečí ohrožující jen právní statky, které vyjadřují vysoké hodnoty jako je bezpečnost státu, ohrožení tělesné integrity, života či zdraví jednotlivců; nestačí oproti tomu jen obecné napětí, které vzniklo po teroristických útocích 11. 9. 2001, ani obecný poukaz na mezinárodněpolitické napětí, neboť ve hře je právo na informační sebeurčení, jež je součástí osobní soukromé sféry – viz rozhodnutí 1 BvR 518/02; jinými slovy – jde o zkoumání proporcionality zásahu do práva na soukromí (jeho omezení), přičemž přísné nároky jsou kladeny již na hodnocení samotné nutnosti zásahu do práva na informační sebeurčení, jak je patrné z omezeného výčtu kolidujících právních statků v podobě základních práv či určitých veřejných statků].²²

Článek 11 odst. 1 *Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.*²³

Tento článek je uveden záměrně, neboť v oddíle 3.1 Kolize práv, je použit k odůvodnění oprávnění používání kamerových systémů ve vozidlech fyzickou osobou a pro vlastní potřebu.

2.2.4 Hlava pátá, Právo na soudní a jinou právní ochranu

Vzhledem k posuzované problematice kamerových systémů se záznamem v motorových vozidlech bylo třeba přesně citovat i ustanovení obou odstavců článku 36, které jasně upřesňují základní práva osob, která jim náleží při vymáhání jejich práv.

Článek 36 odst. 1 *Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestanného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu*²⁴

Článek 36 odst. 2 *Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí,*

²²VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 284. ISBN 978-80-7357-750-6.

²³ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 17-23. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>>.

²⁴BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 1536 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkající se základních práv a svobod podle Listiny.²⁵

Uvedené ustanovení článku 36 odst. 1, 2 je použito ke zpracování bloku 3.2 Odstraňování kolize základních práv.

2.3 Zákon o ochraně osobních údajů

Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů je základním zákonem pro řešení praktického vyžívání kamerových systémů v motorových vozidlech. V jeho obsahu je uvedeno několik nejpodstatnějších ustanovení pro určení povinností uživatelů kamerových systémů, ale zároveň je zde uvedeno, kdo těmito povinnostem nepodléhá a za jakých podmínek. Pro naši potřebu a posouzení problematiky užívání kamerových systémů v motorových vozidlech ve vztahu k ochraně soukromého života osob si ze zákona provedeme výtažek z několika paragrafů.

2.3.1 Hlava první. Úvodní ustanovení

§ 1 [Předmět úpravy]

Tento zákon v souladu s právem Evropských společenství, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a k naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států.²⁶

V textu § 1 předmět úpravy zákona o ochraně osobních údajů je uvedeno, že tento zákon je v souladu s právem Evropského společenství, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. Zde jsou myšleny, směrnice 95/46, dále Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat č. 108, vyhlášená pod č. 115/2001 Sb. m. s., (dále jen „Úmluva o ochraně dat“). V § 1 se tvůrci zákona o ochraně osobních údajů drželi nejenom mezinárodních právních předpisů zavazující Českou republiku, ale jsou zde již uvedeny cíle, kterých má být dosaženo tímto právním předpisem, tedy ochrana každého

²⁵BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 1536 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

²⁶BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 16 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

občana před zasahováním do jeho soukromí a podmínky předávání osobních údajů do cizích států.

§ 3 [Působnost zákona]

- (1) *Tento zákon se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby.*
- (2) *Tento zákon se vztahuje na veškeré zpracování osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky.*
- (3) *Tento zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.*
- (4) *Tento zákon se nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány.²⁷*

V uvedených prvních dvou odstavcích § 3 jsou zdůrazněny subjekty, které spadají do působnosti zákona a způsoby zpracování osobních údajů. V druhých dvou odstavcích jsou z povinností ukládaných tímto zákonem vyloučeny fyzické osoby, které zpracování osobních údajů provádějí pouze pro svoji potřebu. Dalším vylučovacím prvkem pro nutnosti dodržování tohoto zákona je nahodilost shromažďování osobních údajů. Znovu zde uvádím ustanovení zákonného předpisu, které je základním kamenem mé práce. V bloku 4.1 nazvaném Fyzická osoba jako provozovatel kamerového systému se záznamem v motorovém vozidle, je řešena otázka oprávnění a správného zdůvodnění používání tohoto systému.

§ 4 [Vymezení pojmů]

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) *osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu,*

²⁷BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 21 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

- b)** *citlivým údajem osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuální životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů,*
- c)** *anonymním údajem takový údaj, který buď v původním tvaru, nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů,*
- d)** *subjektem údajů fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují,*
- e)** *zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace,*
- f)** *shromažďováním osobních údajů systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování,*
- g)** *uchováváním osobních údajů udržování údajů v takové podobě, která je umožňuje dále zpracovávat,*
- h)** *blokováním operace nebo soustava operací, kterými se na stanovenou dobu omezí způsob nebo prostředky zpracování osobních údajů, s výjimkou nezbytných zásahů,*
- i)** *likvidací osobních údajů se rozumí fyzické zničení jejich nosiče, jejich fyzické vymazání nebo jejich trvalé vyloučení z dalších zpracování,*
- j)** *správce každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj. Zpracováním osobních údajů může správce zmocnit nebo pověřit zpracovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,*
- k)** *zpracovatelem každý subjekt, který na základě zvláštního zákona nebo pověření správcem zpracovává osobní údaje podle tohoto zákona,*

- l) zveřejněným osobním údajem osobní údaj zpřístupněný zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu,*
- m) evidencí nebo datovým souborem osobních údajů (dále jen "datový soubor") jakýkoliv soubor osobních údajů uspořádaný nebo zpřístupnitelný podle společných nebo zvláštních kritérií,*
- n) souhlasem subjektu údajů svobodný a vědomý projev vůle subjektu údajů, jehož obsahem je svolení subjektu údajů se zpracováním osobních údajů,*
- o) příjemcem každý subjekt, kterému jsou osobní údaje zpřístupněny; za příjemce se nepovažuje subjekt, který zpracovává osobní údaje podle § 3 odst. 6 písm. g).²⁸*

Celé uvedené ustanovení odst. 4 nám osvětluje termíny, které jsou potřeba pro posuzování bloků práce, které se zabývají posuzováním současného právního stavu používání kamerových systémů v motorových vozidlech, tak k vytváření právních pravidel v budoucnosti.

2.3.2 Hlava druhá. Práva a povinnosti při zpracování osobních údajů

§ 5 [Práva a povinnosti správce]

(1) Správce je povinen

- a) stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány,*
- b) stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů,*
- c) zpracovat pouze přesné osobní údaje, které získal v souladu s tímto zákonem. Je-li to nezbytné, osobní údaje aktualizuje. Zjistí-li správce, že jím zpracované osobní údaje nejsou s ohledem na stanovený účel přesné, provede bez zbytečného odkladu přiměřená opatření, zejména zpracování blokuje a osobní údaje opraví nebo doplní, jinak osobní údaje zlikviduje. Nepřesné osobní údaje lze zpracovat pouze v mezích uvedených v § 3 odst. 6. Nepřesné osobní údaje se musí označit. Informaci o blokování, opravě, doplnění nebo likvidaci*

²⁸KUČEROVÁ, A., NOVÁKOVÁ, L., FOLDOVÁ, V., NONNEMANN, F., POSPÍŠIL, D. *Zákon o ochraně osobních údajů. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012. 47-48 s. ISBN 978-80-7179-226-0.

osobních údajů je správce povinen bez zbytečného odkladu předat všem příjemcům,

- d)** *shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanového účelu,*
 - e)** *uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Po uplynutí této doby mohou být osobní údaje uchovávány pouze pro účely státní statistické služby, pro účely vědecké a pro účely archivnictví. Při použití pro tyto účely je třeba dbát práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů, a osobní údaje anonymizovat, jakmile je to možné,*
 - f)** *zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny. Zpracovávat k jinému účelu lze osobní údaje jen v mezích ustanovení § 3 odst. 6, nebo pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas,*
 - g)** *shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně; je vyloučeno shromažďovat údaje pod záminkou jiného účelu nebo jiné činnosti,*
 - h)** *nesdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům.*
- (2)** *Správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je může zpracovávat,*
- a)** *jestliže provádí zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce,*
 - b)** *jestliže je zpracování nezbytné pro plnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro jednání o uzavření nebo změně smlouvy uskutečněné na návrh subjektu údajů,*
 - c)** *pokud je to nezbytně třeba k ochraně životně důležitých zájmů subjektu údajů. V tomto případě je třeba bez zbytečného odkladu získat jeho souhlas. Pokud souhlas není dán, musí správce ukončit zpracování a údaje zlikvidovat,*
 - d)** *jedná-li se o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem. Tím však není dotčeno právo na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů,*
 - e)** *pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života,*

- f) *pokud poskytuje osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení, nebo,*
 - g) *jedná-li se o zpracování výlučně pro účely archivnictví podle zvláštního zákona.*
- (3) *Provádí-li správce zpracování osobních údajů na základě zvláštního zákona, je povinen dbát práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů.*
- (4) *Subjekt údajů musí být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Souhlas subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování.²⁹*

Ačkoli fyzická osoba pořizuje záznam kamerovým systémem umístěným v motorovém vozidle pro vlastní potřebu, nemusí plnit ustanovení § 5, neboť byla této zákonné povinnosti zbavena ustanovením § 3 odst. 3 tohoto zákon. Částečné znění § 5 uvádím z důvodu dalšího použití v následných blocích této práce. Toto ustanovení bude posuzováno v bloku 4.2 Policie jako představitel státní moci provozující kamerový systém se záznamem v motorovém vozidle a zasáhne svým ustanovením i do osobních zpracovávaných témat.

§ 7 [Povinnosti zpracovatele]

Povinnosti stanovené v § 5 platí obdobně také pro zpracovatele.³⁰

Ustanovení § 7 jen upřesňuje postavení zpracovatele osobních údajů.

§ 16 [Oznamovací povinnost]

- (1) *Ten, kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje nebo změnit registrované zpracování podle tohoto zákona, s výjimkou zpracování uvedených v § 18, je*

²⁹KUČEROVÁ, A., NOVÁKOVÁ, L., FOLDOVÁ, V., NONNEMANN, F., POSPÍŠIL, D. *Zákon o ochraně osobních údajů. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2012. 99-101 s. ISBN 978-80-7179-226-0.

³⁰KUČEROVÁ, A., NOVÁKOVÁ, L., FOLDOVÁ, V., NONNEMANN, F., POSPÍŠIL, D. *Zákon o ochraně osobních údajů. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2012. 99-101 s. ISBN 978-80-7179-226-0.

*povinen tuto skutečnost písemně oznámit Úřadu před zpracováním osobních údajů.*³¹

Ustanovení § 16 je uvedeno z důvodu použití v bloku 4.2 Policie ČR jako představitel státní moci provozující kamerový systém se záznamem v motorovém vozidle.

2.4 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „občanský zákoník“)

Zákonodárci při vypracování této zákonné normy občanského soužití se snažili k vytvoření právního předpisu, který zasahuje do života občanů naší společnosti mnohem výrazněji než předchozí ustanovení občanského zákoníku. V současnosti platný občanský zákoník má mnohem podrobněji rozpracovány jednotlivé paragrafy a jejich znění.

2.4.1 Soukromé právo

§ 1 odst. 1 [Soukromé právo]

Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.

§ 1 odst. 2 [Vymezení kogentních pravidel]

*Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.*³²

V problematice kamerových systémů se záznamem, umístěných v motorových vozidlech a používaných pro vlastní potřebu ze strany fyzických osob je výše uvedené ustanovení § 1 citovaného zákona určitým návodem jak postupovat v případě používání těchto systémů.

³¹BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 169 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

³²BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 10-11 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

§ 2 [Výklad právních norem soukromého práva]

- (1) *Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.*
- (2) *Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.*
- (3) *Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.³³*

Ustanovení § 2 ve všech svých odstavcích bude použito v další části práce a z tohoto důvodu citujeme přesné znění. Pro potřebu práce je třeba zdůraznit shodu s Listinou základních práv a svobod, která je základním pilířem této práce.

§ 3 [Zásady soukromého práva]

- (1) *Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.*
- (2) *Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že*
 - a) *každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,*
 - b) *nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,*
 - c) *vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká, a*
 - d) *nikomu nelze odeprít, co mu po právu náleží.*

³³BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 14 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

- (3) *Soukromé právo vyvěrá také z dalších obecně uznaných zásad spravedlnosti a práva.*³⁴

Občanský zákoník již v prvních ustanoveních paragrafového znění se zaměřil na ochranu toho nejzákladnějšího, co člověk ve svém životě nabývá. Pro posuzovanou problematiku této práce však již v úvodu vidíme střet několika základních práv. V § 3 odst. 2 písm. a) se říká, že každý má právo na ochranu svého života a zdraví, což budou nepochybně používat k opodstatnění montáže kamerového systému se záznamem do svého motorového vozidla jeho majitelé. Zároveň se v tom samém ustanovení hovoří o tom, že každý má právo na ochranu svobody, cti, důstojnosti a zejména pak soukromí. Toto ustanovení budou používat všichni ti, kteří se nedobrovolně ocitnou na pořízeném záznamu z výše uváděného vozidla.

§ 6 [Poctivost]

- (1) *Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.*
- (2) *Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.*³⁵

V případě dokonalé společnosti a jednotlivců by se do zákonné podoby slovo poctivost nedostalo, ale stav naší společnosti, tak ideální není.

V bloku 4.1.2 této práce je řešena problematika používání kamerových systémů se záznamem ze strany fyzických osob a ustanovení § 6 odst. 1, 2 bylo třeba uvést k provedení posouzení oprávněnosti použití záznamu jako důkazu.

§ 7 [Presumpce poctivosti a dobré víry]

*Má se za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře.*³⁶

Zde se setkáváme s termínem, jednal poctivě a v dobré víře. Není pochyb, že většina spoluobčanů při svém jednání ve vztahu k používání kamerových systémů jedná poctivě, ale najde se i mnoho těch, kteří překračují hranici poctivosti a dobré víry.

³⁴BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 15 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

³⁵BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 17 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

³⁶BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 18 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

§ 8 [Zneužití práva]

Zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany.³⁷

Jsme u jednoho z dalších právních ustanovení, které zasahuje problematiku používání kamerových systémů v motorových vozidlech z pozice jeho případného zneužití.

§ 10 [Dotváření práva]

(1) *Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.*

(2) *Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.³⁸*

Toto ustanovení zasahuje i problematiku kamerových systémů v motorových vozidlech. Vzhledem k absenci právních předpisů konkrétně upravujících tuto problematiku již v dnešní době jsou případy porušování základních práv řešeny cestou rozhodování soudů a vytvářením závazných stanovisek. Bude tedy velice záležet na rozhodnutí konkrétních případů. O rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bude pojednáno v další části práce.

§ 12 [Ochrana subjektivních práv]

Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc (dále jen „orgán veřejné moci“). Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem veřejné moci soud.³⁹

Pocit právní jistoty občana v demokratické společnosti je naplňován i ustanovením tohoto paragrafu.

§ 13 [Předvídatelnost soudního rozhodnutí]

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho

³⁷ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 19 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

³⁸ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 20 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

³⁹ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 21 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

*právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.*⁴⁰

Znovu se zákonodárce vrací k naplnění na právo občana očekávat, že v jeho případě bude rozhodnuto dle práva.

§ 14 [Svépomoc]

- (1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.*
- (2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.*⁴¹

Ustanovení tohoto paragrafu je částečně rozebráno v bloku 4.1.1 Zákonné důvody pořizovat záznam z motorového vozidla fyzickou osobou.

§ 81 [Ochrana osobnosti člověka]

- (1) Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.*
- (2) Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.*⁴²

Zákonodárci se v tomto paragrafovém znění snaží ještě dokonaleji ukotvit právo svobody člověka a nedotknutelnost jeho práv. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

⁴⁰BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 21 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁴¹BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 22 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁴²BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 36 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

§ 82 [Ochrana osobnosti člověka]

- (1) *Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.*
- (2) *Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.*⁴³

Další ustanovení, které se snaží chránit osobnost člověka a to i po jeho případné smrti. Nutnost takového zákonného opatření je naprosto potřebná. Například životní zkušenosti posádek Záchrané služby, zasahujících na místě dopravních nehod to jen potvrzují, kdy záznamy zraněných či mrtvých jsou neeticky zveřejňovány účastníky dopravních nehod prostřednictvím médií a internetu. Ustanovení dále použito v bloku 4.1.2

§ 84 [Zachycení podoby člověka]

*Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.*⁴⁴

Znovu je zde kladen důraz na souhlas člověka, který má být zaznamenán, například kamerovým systémem umístěném ve vozidle. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

§ 85 [Rozlišování podoby člověka]

- (1) *Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.*
- (2) *Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.*⁴⁵

Odstavec 1 tohoto paragrafu zasahuje i problematiku pořizovaného záznamu fyzickou osobou kamerovým systémem umístěném v motorovém vozidle, který je následně zveřejněn na internetových stránkách, a to bez souhlasu zaznamenaného člověka. Odstavec 2 již řeší případné šíření záznamu po svolení zaznamenané osoby. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

⁴³ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 38 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁴⁴ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 38 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁴⁵ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 38 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

§ 86 [Ochrana soukromí]

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.⁴⁶

V případě používání kamerového systému se záznamem, který je umístěn v motorovém vozidle, se nevyhneme skutečnosti, že kamera může snímat i soukromé prostory a zaznamenávat soukromý život osob. Další kapitolou je samo nakládání s tímto záznamem. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

§ 88 [Zákonná licence k užití některých statků osobní povahy]

- (1) Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.*
- (2) Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.⁴⁷*

Zde se znovu dostáváme k otázce posuzování oprávněnosti pořizování záznamů kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech u fyzických osob pro vlastní potřebu. Termín „ochrana práv a právem chráněných zájmů jiných osob“ je velice obecná a lze ji vykládat dle potřeby. Odstavec 2 hovoří již o pořizování záznamů a jeho použití ve vztahu úředního účelu a dle zákona. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

⁴⁶ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 38 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁴⁷ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 38 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

§ 89 [Vědecká a umělecká licence k užití některých statků osobní povahy]

Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také poříditi nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.⁴⁸

Zde se zmíním pouze o záznamu pořízeném kamerovým systémem vozidla, který se může stát materiálem pro tiskové, rozhlasové, televizní zpravodajství. V případě, že fyzická osoba pořizuje záznam pro vlastní potřebu z důvodu ochrany života, zdraví a majetku, neměla by tento záznam předat k výše uvedenému účelu zpravodajství. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

§ 90 [Ochrana před zneužitím licence]

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.⁴⁹

Uvedený paragraf pouze reguluje přiměřenost zásahu do soukromí. Ve vztahu k problematice kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech také důležité ustanovení. Ustanovení použito v bloku 4.1.2

2.5 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „správní řád“)

§ 51 odst. 1 [Dokazování]

K provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.⁵⁰

V ustanovení tohoto paragrafu je jasně formulováno, že jako důkazní prostředek může být použit pouze záznam (pro naše potřeby záznam kamerového systému), který nebyl získán nebo proveden v rozporu se zákonem. Podrobněji bude toto ustanovení zákona popsáno v bloku 4.1.2

⁴⁸ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 39 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁴⁹ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 39 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s 20. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2004/sb174-04.pdf>>.

2.6 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“)

§ 89 odst. 2 [Dokazování]

Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.⁵¹

Ustanovení tohoto paragrafu říká, co všechno může být použito jako důkaz pro trestní řízení. Znovu se k tomuto paragrafovému znění trestního řádu vrátíme v bloku označeném 4.1.2

2.7 Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu na pozemních komunikacích

Poslední právní předpis, který uvedu je v podobě Vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „vyhláška o schvalování technické způsobilosti“). Tento předpis upravuje podmínky umístění kamerového systému ve vozidle. V ustanovení § 34 odst. 3 již uvedené vyhlášky o schvalování technické způsobilosti je stanoveno, že *v zorném poli řidiče nesmí být umístěny žádné předměty (např. okrasné a upomínkové předměty), které by omezovaly výhled řidiče všemi směry, s výjimkou schválených označení určených k umístění na skla vozidla.⁵²* Z uvedených důvodů by kamerové systémy, měly být montovány v motorových vozidlech mimo zorné pole řidiče, tedy do koutů čelního skla, pod zpětné zrcátko, na venkovní zpětná

⁵¹ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 141. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1961/sb66-61.pdf>>.

⁵² Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb. ze dne 30. Července 2002, o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu na pozemních komunikacích In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 123. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2002/sb123-02.pdf>>.

zrcátka nebo do přední masky vozu. V praxi však vidíme, že právě umístění kamerového systému nejčastěji bývá ve středu čelního skla motorového vozidla, aby záběr byl co nejlepší

3 Ochrana základních lidských práv a svobod

Ochrana lidských práv a svobod je nedílnou součástí demokratické společnosti. V České republice bylo k ochraně základních práv a svobod vytvořeno mnoho zákonů a dalších právních předpisů. Jak již v této práci uvedeno nejzákladnějším právním předpisem je Ústava ČR, jejíž součástí je Listina základních práv a svobod. Jednotlivým a přesným ustanovením těchto právních předpisů jsme se věnovali v předchozí kapitole. Pro dokumentaci ochrany lidských práv u tématu používání kamerového systému v motorových vozidlech se dostáváme do několika kolizí, jak v Listině základních práv a svobod, tak s výkladem dalších zákonů a jiných právních předpisů. *Ke kolizi základních práv dochází tehdy, když určitá osoba při prosazování svého základního práva narazí na pozici chráněnou základním právem jiné osoby. Proti sobě stojí dvě základní práva dvou rozdílných osob.*⁵³ Uvedeme si příklady, které souvisí přímo s problematikou používání kamerových systémů v motorových vozidlech.

3.1 Kolize základních práv

U kamerového systému se záznamem používaným fyzickou osobou, dochází ke kolizi práv občanů vícekrát, ale my se zaměříme na základní právní předpis Listinu základních práv a svobod. Uvedu příklad. Vlastník majetku v našem případě motorového vozidla se snaží ochránit své vozidlo před poškozením ze strany ostatních účastníků silničního provozu nebo jiných osob. Za pomoci kamerového systému pořizuje záznam, ve kterém se ukládají data o dalších osobách, které nemají s ochranou vozidla nebo osobou vlastníka nic společného. Svým jednáním zasahuje vlastník uvedeného vozidla do základních práv druhých a tedy do základních **práv na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí**. Listina základních práv a svobod článek 7 odst. 1 hovoří o nedotknutelnosti osoby a jejího soukromí. Ve článku 10 odst. 1, 2, 3, se uvádí, že každý má **právo na zachování lidské důstojnosti, právo před zasahováním do soukromého života**. V neposlední řadě odst. 3 článku 10 Listiny základních práv a svobod zdůrazňuje **právo osob na ochranu před neoprávněným shromažďováním údajů**. V naší řešené problematice kamerových systémů se záznamem používaným fyzickou

⁵³ VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 29. ISBN 978-80-7357-750-6.

osobou je v kolizi proti výše uvedeným právům, **právo na ochranu majetku**, kdy ustanovení článku 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod říká, že každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Ve vysvětlení uvedeného pojmu se v literatuře uvádí. *Vlastník má právo svůj majetek držet, používat a disponovat s ním, je oprávněn vzdát se své věci, opustit ji, spotřebovat ji nebo ji zničit. Jeho vlastnictví působí vůči všem ostatním, kteří se musí zdržet neodůvodněných zásahů do něj.*⁵⁴ Lze tedy konstatovat, že i v základním právním předpisu dochází ke kolizi u práv občanů. K posuzování kolizních právních předpisů u této problematiky se dostaneme i v další části práce. Je zde však ještě nutno posoudit jeden prvek, který do celé problematiky kolize u kamerových systémů zasahuje, a to je stát. Odborná literatura k postavení státu říká: *Při řešení takového rozporu hraje stát, jemuž ze základních práv plynou povinnosti, zásadní roli. Stát má nejen povinnost základní práva respektovat, nýbrž jeho povinností je rovněž zajišťovat jejich realizaci. Povinnost státu jednat způsobuje, že proti sobě nestojí jen dvě osoby, jejichž základní práva kolidují, nýbrž vytváří trojúhelníkovou konstelaci, v níž je krom obou osob zúčastněn i stát, který má povinnost poskytnout ochranu oběma právům. Tuto konstelaci lze zásadně přenést na úroveň všech tří mocí, tj. zákonodárné, správní (exekutivní) a soudní.*⁵⁵

3.2 Odstraňování kolize u základních práv

Nyní si nastiňme, jakým způsobem by se vzniklá kolize v základních právech měla řešit. V první řadě přichází na řadu moc zákonodárná, která cestou úpravy zákonných předpisů by měla napravovat či upřesňovat postavení jednotlivých základních práv a řešit kolizi ve svobodném jednání občanů.

Zákonodárci by svými úpravami měli předcházet vzniklým situacím, kdy jednáním fyzických osob při pořizování záznamu z motorových vozidel zasahují do soukromé sféry a osobní integrity ostatních.

Další úlohu v řešení kolize základních práv má řešit moc soudní a to i za přispění ústavního soudnictví. Právě soudnictví v našem státě s konečnou platností určuje jednotlivé

⁵⁴ VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 301. ISBN 978-80-7357-750-6.

⁵⁵ VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 29. ISBN 978-80-7357-750-6.

právní obsahy základních práv. V některých případech se nám výklady základních práv ze strany soudů zdají být odtržené od reality běžného života. Při bližším posouzení věci, zde ale docházíme často k závěru, že soud neměl zas až tak velkou možnost manévrovacího prostoru. Náš příklad pořizování záznamu z motorových vozidel fyzickou osobou pro vlastní potřebu je toho zdárným příkladem. V neposlední řadě musíme ještě zmínit pozice správních orgánů, tedy moci exekutivní. Vyžadováním dodržování již platných právních norem by se do značné míry omezilo poškozování základních práv občanů. V případě požívání kamerových systémů ve vozidlech fyzickými osobami by moc exekutivní měla dbát na kontrolu splnění podmínek provozování systémů a v případě zjištění porušování platných právních předpisů toto řešit cestou postihů. Ustanovení Listiny práv a svobod, hlava pátá, právo na soudní a jinou ochranu je již uvedeno v oddílu 2.2.4 této práce, kde je přesně odcitováno ustanovení článku 36 odst. 1, 2.

3.3 Ochrana základních lidských práv v zahraničí

Pro vytvoření širšího pohledu na provozování kamerových systémů v motorových vozidlech bylo třeba nahlédnout do zahraniční literatury, která řeší podobnou problematiku. Paní Ann Cavoukianová z Ontárie v Kanadě v knize „Privacy by Design“ ve volném překladu „naprojektovaná ochrana soukromí“ směřuje úvodní část k pochopení problematiky ochrany soukromí a to ve vztahu k současným technickým prostředkům a technologiím. Jakožto komisařka úřadu pro ochranu dat pí Cavoukianová zdůrazňuje, že ochrana osobních dat není žádným přežitkem. Pro naši problematiku kamerových záznamů z motorových vozidel zasahuje část knihy věnující se zveřejňování osobních údajů a dat na volných internetových sítích jako je například Facebook či My Space. Na rozdíl od mého názoru, že tato problematika by měla být řešena cestou dokonalejších právních předpisů, autorka knihy prosazuje osvětovou činnost jak mezi mládeží, tak mezi učiteli či rodiči. S autorkou se shodují ve stanovisku, že největší nebezpečí pro zneužívání osobních dat není ze strany centrálních institucí, ale právě ze strany obrovského množství neznámých subjektů, které naše záznamy pořízené například kamerovým systémem motorového vozidla zneužije a citelně zasáhne naše soukromí.

4 Dodržování zákonů a dalších právních předpisů ze strany provozovatelů kamerových systémů v motorových vozidlech.

Tuto kapitolu bakalářské práce rozdělíme na dvě části a to na pojednávající o právním postavení fyzické osoby, která kamerový systém se záznamem používá ve svém motorovém vozidle pro vlastní potřebu a pro porovnání používání kamerového systému se záznamem v motorových vozidlech ze strany státní moci, např. Policie ČR.

4.1 Fyzická osoba jako provozovatel kamerového systému se záznamem v motorovém vozidle

Provozovatel kamerového systému v motorovém vozidle, který je fyzickou osobou, a záznam používá pouze pro vlastní potřebu, nemá žádné zákonné povinnosti vůči platnému zákonu o ochraně osobních údajů. Těchto povinností byl zbaven ustanovením § 3 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů, kde, jak již bylo v práci uvedeno, se říká, *tento zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba pro vlastní potřebu.*⁵⁶ Tímto bychom mohli celou problematiku používání kamerových systémů se záznamem v motorových vozidlech u fyzických osob ze strany zákonného oprávnění považovat za jednoznačnou a nebyl by důvod se tímto tématem dále zabývat. Skutečnosti, se kterými jsou občané České republiky konfrontováni v každodenním životě ze strany pořizovatelů kamerových záznamů z motorových vozidel, tak jednoznačné nejsou. Zasahováním do nejzákladnějších osobních práv, které jsou zaručeny zákony České republiky, jako je právo na osobní svobodu, lidskou důstojnost, atd., termín pro vlastní potřebu dosti zpochybňuje. Uvedeme si několik pohledů, které nám zdokumentují rozporuplnost právních výkladů u pořizování záznamů ze strany fyzických osob.

⁵⁶BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 21 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

4.2 Zákonné důvody pořizovat záznam z motorového vozidla fyzickou osobou

Na začátek této kapitoly se pokusím vyzdvihnout nejdůležitější právo pořizovatelů záznamů z kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech a to práva na ochranu života a zdraví, o kterém hovoří občanský zákoník v § 3 odst. 2 písm. a), *každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí*⁵⁷. Je zřejmé, že tento důvod používání kamerového systému v motorovém vozidle by měl být nejdůležitější. Z technického hlediska však kamerový systém, který pouze pořizuje záznam o provozu vozidla a neumí nijak zasáhnout k odvrácení možného nebezpečí či ohrožení posádky. Je tedy pouhým možným důkazním prostředkem při likvidaci následků. Umístění kamerového systému ve vozidle je jednou z možností na ochranu dalších práv občana a to na soudní nebo jinou vymahatelnost svého práva. Tímto není nijak zpochybňováno, že záznam pořízený kamerovým systémem vozidla, který prokáže, že nejste viníkem dopravní nehody, při kterém někdo přišel o život nebo byl těžce poškozen na zdraví, nemá svůj veliký význam. Druhým uznatelným důvodem montáže kamerového systému do motorového vozidla občany je ochrana jejich majetku, tedy ve většině případů motorových vozidel. Tuto ochranu můžeme dále dělit na ochranu před vandalismem, prokazování trestné činnosti nebo přestupkového jednání. V článku 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se říká, že *každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu*.⁵⁸ Na toto ustanovení následně navazuje základní právo z článku 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, *každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá*.⁵⁹ Jako poslední právní předpis odcituji § 14 odst. 1 občanského zákoníku, *každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě*. Vzhledem k novému právnímu předpisu, kterým občanský zákoník bezesporu je, dochází k posunu u práv na ochranu majetku směrem k větší volnosti v konání občana. Přitom však občan není zbaven povinnosti respektovat platné právní předpisy a nedostávat se tak za hranici protiprávního jednání. Ve

⁵⁷BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 15 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁵⁸ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 17-23. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>.

⁵⁹BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 1536 s. ISBN 978-80-7201-814-7.

výše uvedeném paragrafovém znění můžeme hledat souvislost s problematikou umístění kamerového systému do vozidla tak, že umístění kamery se jeví jako jednání přiměřené pomoci svému právu, u kterého má pocit, že je ohroženo. Zásah veřejné moci v naší řešené problematice většinou přichází až po protiprávním jednání jiné osoby a proto je zde naplněna i druhá uváděná skutečnost. V § 14 odst. 2 občanského zákoníku se již zákonodárci vyjadřují přesněji, *Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.*⁶⁰ Zde můžeme polemizovat nad slovíčkem bezprostředně, ale při posuzování konkrétní události můžeme dojít k závěru, že i tento odstavec nového občanského zákoníku se může vztahovat i na používání kamerového systému ve vozidle fyzickou osobou. Při jízdě motorového vozidla křižovatkou po hlavní silnici za dodržení všech pravidel silničního provozu dojde k nedání přednosti v jízdě jiným vozidlem, které zraní posádku nebo vznikne škoda na majetku. Vozidlo, které dopravní nehodu způsobilo, z místa odjede a nejsou zde ani případní svědci celé události. Zde se použití kamerového systému jeví jako přiměřené, neboť použité prostředky mohou napomoci objasnit celou popisovanou událost a zabezpečit, tak správný průběh spravedlnosti. V popisovaném příkladu slovíčko bezprostředně navazuje na slovo hrozí-li, a toto spojení naplňuje podmínky užití tohoto ustanovení zákona pro použití kamerových systémů ve vozidlech používaných v silničním provozu. Z uvedených právních předpisů vyplývá, že právo na používání kamerových systémů lze opřít o několik ustanovení různých zákonů.

4.3 Problematika splnění a dodržování zákonných důvodů u používání kamerového systému se záznamem ze strany fyzických osob

V předchozím bloku jsme se věnovali právům, která mají fyzické osoby pořizující záznam cestou kamerového systému umístěného v motorovém vozidle. Z uvedených právních předpisů jasně vyplývá, že na fyzickou osobu, která pořizuje záznam cestou kamerového

⁶⁰BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 22 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

systemu pro vlastní potřebu umístěného v motorovém vozidle, nelze nahlížet jako na správce osobních údajů dle § 5 zákona o ochraně osobních údajů či zpracovatele dle § 7 zákona o ochraně osobních údajů neboť dle § 3 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, se *tento zákon nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro vlastní potřebu.*⁶¹ Tímto ustanovením však není nijak dotčena povinnost fyzické osoby pořizující záznam kamerovým systémem umístěným ve vozidle dodržovat další ustanovení právních předpisů a svým jednáním nezasahovat do práv dalších osob. Zejména se jedná o ustanovení Listiny základních práv a svobod, které chrání nedotknutelnost osoby a její soukromí. Toto právo je, jak již bylo několikrát uvedeno, chráněno ustanovením článku 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, kde se říká, že *Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen zákonem.*⁶² Je několik dalších ustanovení Listiny základních práv a svobod, které se snaží chránit lidskou svobodu. Tyto ustanovení byly v této práci již citovány a jejich uvádění by bylo nadbytečné. Ochráně osobnostních práv se také věnuje občanský zákoník, který v několika ustanoveních § 2 odst. 1, 2, 3 říká: *Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit. Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu. Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.*⁶³ V nahlížení výkladu Listiny základních práv a svobod, nového občanského zákoníku ze strany soudní moci dochází pod tlakem veřejného mínění k opuštění základního principu ochrany lidské svobody. Soudní moc přechází u některých výkladů svých stanovisek k principu, co je dobré pro stát, to je dobré pro moc soudní. Tímto je myšleno, že přecházíme nenásilnou formou do stavu, kdy pořizovatel kamerového záznamu z motorového vozidla, který je fyzickou osobou a záznam pořizuje pro vlastní potřebu, bude nahrazovat moc výkonnou tím, že pořizováním kamerového záznamu zajistí pořizování důkazního materiálu

⁶¹BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 21 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

⁶²VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 186. ISBN 978-80-7357-750-6.

⁶³BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 14 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

pro věci jak v přestupkovém řízení, tak v řízení trestním. Jako příklad si uvedme výstup z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, č. j. 2 As 45/2010-68, kde se jako důkaz přestupkového jednání posuzoval záznam z kamerového systému, který byl instalován soukromou osobou a snímал veřejné prostranství. Byla posuzována otázka, zda záznam pořízený soukromým kamerovým systémem má důkazní hodnotu, nezasahuje do práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Výstupem po projednání případu, který zde nemůžeme z obsáhlosti spisového materiálu kompletně uvést, jsou následující skutečnosti:

*I za situace, kdy kamerový záznam pořízený soukromou osobou, který zasahuje do sféry osobnostních práv zaznamenané osoby, nebylo pořízen s jejím souhlasem či v souladu se zákonnými výjimkami, není jeho použitelnost pro potřeby dokazování ve správním řízení zcela vyloučena. V těchto případech je vždy nutno poměřit legitimitu cíle, kterého mělo být pořízením záznamu dosaženo, na straně jedné a přiměřenost užitého postupu na straně druhé. Je tak vždy nutno uvážit, zda v konkrétním případě může nad ochranou osobnostních práv dotčeného subjektu převážit zájem společnosti na objasnění a potrestání deliktních jednání a především pak ochrana ústavně zaručených práv pořizovatele takového záznamu.*⁶⁴

Stanovisko Nejvyššího správního soudu dokládá směřování moci soudní a moci výkonné k znejistění občana v jeho právním postavení. Náš uvedený případ řešil kamerový systém, který je stacionární a pořizuje záznam pouze na jednom veřejném místě. Ale položme si otázku, co všechno zaznamenávají kamerové systémy fyzických osob v motorových vozidlech. Jsou to nejenom biometrické údaje, které umožňují přímou identifikaci osob, ale i znaky, které dokládají kulturní nebo sociální identitu. Takto pořízený záznam na základě čísla (registrační značky vozidla) je dalším ze získaných údajů, které mohou přímo nebo nepřímo osobu identifikovat a zaznamenat, tak její pohyb. Naše moc soudní a výkonná by za současného stavu měla respektovat ustanovení občanského zákoníku § 6 odst. 2, kde se říká že: *Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.*⁶⁵ V případě, že za pomoci kamerového systému umístěného ve vozidle fyzická osoba pořídí pro vlastní potřebu záznam, kde budou zaznamenány biometrické údaje umožňující přímou identifikaci osob bez jejich

⁶⁴ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 45/2010-68, ze dne 18. 11. 2011. Systém ASPI – stav k 26. 8. 2013 do částky 100/2013 Sb. m. s. RA445, JUD208547CZ – JUD208547CZ – Ochrana osobních údajů: použitelnost kamerového záznamu pořízeného soukromou osobou

⁶⁵ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny.* Praha: ANAG, 2013. 17 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

souhlasu, získá číselné znaky, které přímo či nepřímo umožní identifikaci osob a tento záznam předá třetí osobě nebo státní moci, jednal protiprávně a těžil z protiprávního stavu. Ustanovení § 6 odst. 1 říká: *Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.*⁶⁶

V odborné literatuře, kde se po právní stránce řeší využívání technických prostředků a zasahování tak do osobnostních práv člověka, přední právníci říkají:

*Nelze také (nečinně – tj. včetně a především jde o legislativní nečinnost) přehlížet využívání naznačených technik a technologií ze strany soukromých osob. Ty mnohdy reálně disponují mnohem většími, a proto pro soukromí nebezpečnějšími možnostmi. To vše a další nové fenomény vytvářejí jakousi šedou zónu mezi tím, co má být soukromé a co veřejné, a tak vznikají nové a nové hrozby pro soukromí, které nejsou vždy a na první pohled zcela zřetelné, zejména jsou-li prezentovány v souvislosti s bezpečnostními riziky, která, hodnoceno obecně, jistě rostou. Velmi záleží na interpretech oněch mnohdy už na hranici snesitelnosti obecných či vágních právních úprav, neboť nalezení zásahu do soukromí ve světle velmi obecně právní úpravy je třeba zkoumat s velmi těsnou návazností na konkrétní skutkový stav. Přesto o míře omezení soukromí ve prospěch jiných soukromých a především veřejných zájmů je a bude vedena neustálá diskuse, v níž základní pozice diskutujícího bude primárně ovlivňována politickou a právní filosofií jím zastávanou a z ní se odvíjejících akcentů.*⁶⁷

Tedy i v komentáři tak významných autorů právního rozboru Listiny základních práv a svobod je upozorňováno na možnost zneužívání záznamů pořízených mnohdy za jiným účelem. Je zde i zmíněna vágní úprava právních předpisů, které do této problematiky zasahují. Příkladem může být i nově vzniklý občanský zákoník, který v § 81 až § 86 podrobněji upravuje ochranu osobnosti člověka, zachycení podoby člověka, rozlišování podoby člověka a v neposlední řadě ochranu soukromí. Následně však v ustanoveních § 88 a § 89 pod názvy zákonná licence k užití některých statků osobní povahy, vědecká a umělecká licence k užití některých statků osobní povahy, vytváří prostor pro pořizování záznamů bez další možnosti kontroly a právního opodstatnění. A v neposlední řadě je třeba zmínit ještě § 90, který pod názvem ochrana před zneužitím licence zmiňuje skutečnost, že záznam nesmí být využit nepřiměřeným způsobem.

⁶⁶BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny.* Praha: ANAG, 2013. 17 s. ISBN 978-80-7263-819-2.

⁶⁷VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, s. 278-279. ISBN 978-80-7357-750-6.

Naší pozornosti nesmí uniknout ani ustanovení správního řádu, kde konkrétně u § 51 odst. 1 dokazování je uvedeno že: *K provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.*⁶⁸ Zde je jeden z dalších rozporů v právních předpisech, který se musí dosti často rozhodovat na poli soudním či správním. Používání kamerových systémů ve vozidlech fyzickými osobami, které uvádějí, že pořizují záznam pouze pro vlastní potřebu a později se tento objevuje jako důkazní prostředek u správního nebo soudního jednání, není zcela poctivé. V některých případech by se dalo říci, že dochází až k obcházení zákona za účasti státní moci.

Na závěr tohoto bloku nesmíme zapomenout také na ustanovení § 89 odst. 2 trestního řádu, kde je k dokazování uvedeno že: *Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.*⁶⁹ Trestní řád podobně jako správní řád má problematiku dokazování ošetřenou v paragrafovém znění a to ještě v podrobnější podobě. Ani u trestního řízení získávání a používání kamerových záznamů z motorových vozidel fyzických osob jako důkazních prostředků u soudního jednání by nemělo zůstat neošetřené zákonným předpisem. I zde by mohlo snadno docházet k obcházení zákona a následky můžou být mnohem závažnější. Řešením uváděných právních rozporů by mohlo být přesnější zakotvení problematiky používání kamerových systémů v motorových vozidlech ze strany fyzických osob do některého zde již uváděného zákona.

4.3.1 Průzkum dodržování zákonů a dalších právních předpisů ze strany fyzických osob, které provozují kamerový systém se záznamem pro svoji osobní potřebu

K obhajobě mého tvrzení, že používání kamerového systému v motorových vozidlech ze strany fyzických osob potřebuje nutně právní úpravu, dokládám materiálem, který si může

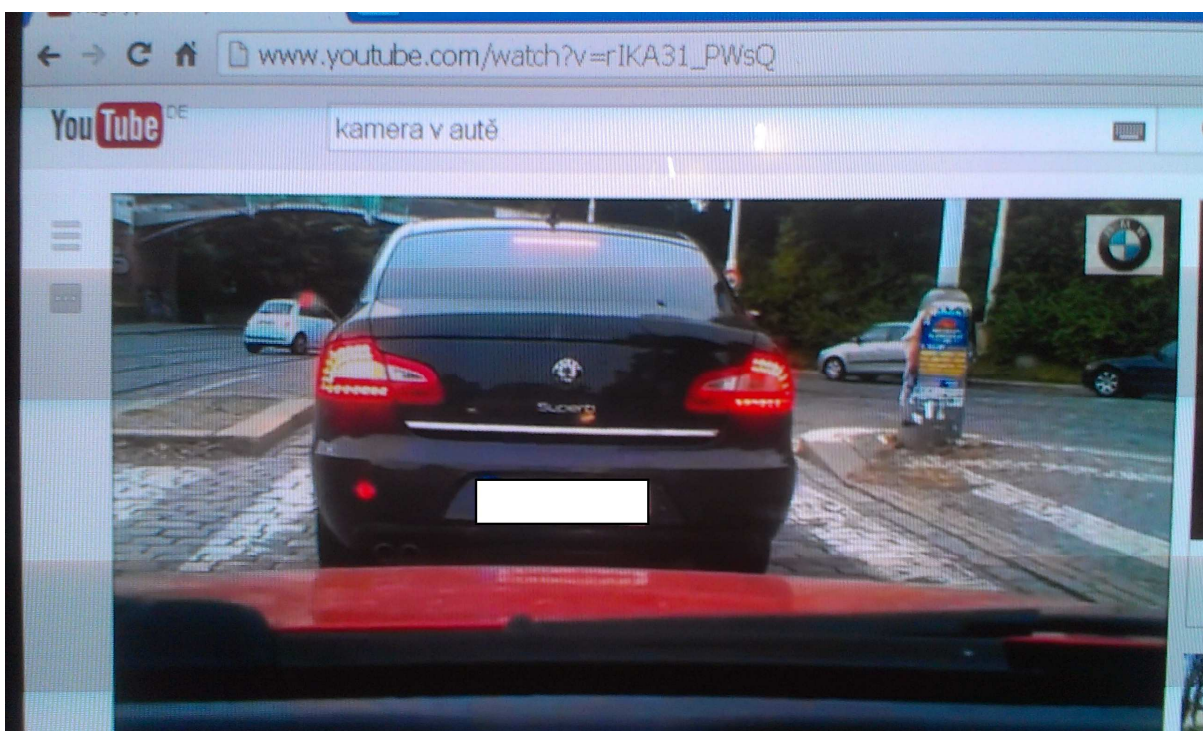
⁶⁸ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 20. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2004/sb174-04.pdf>>.

⁶⁹ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 141. Dostupný také z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1961/sb66-61.pdf>>.

prohlédnout každý uživatel internetového připojení. Na webové stránce společnosti YouTube je několik záznamů kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech, které provozují soukromé osoby. Vybral jsem záměrně jednu z hrubějších stránek, kde jsou zaznamenány osobní motorová vozidla pohybující se v ulicích Prahy. K záznamu, který je automaticky promítán, je ještě zvukově zaznamenaný neslušný komentář řidiče vozidla, který záznam pořídil a komentuje, dle jeho úsudku, špatné chování řidičů vozidel jedoucích před ním. Už příznačný název záznamu (*Magor, přednost, francouz a letenský fetky*⁷⁰), který autor příspěvku cestou veřejně přístupné internetové sítě zveřejnil, dokládá účel jeho pořízeného záznamu. K posouzení věci přidávám obrázek, který byl z této stránky pořízen a je součástí zveřejněného záznamu. Respektuji však právo na soukromí a snímek jsem upravil tak, aby nebyla vidět RZ snímaného vozidla.

Obrázek č. 6

Kamerový záznam z vozidla

Zdroj: <http://www.youtube.com/watch?v=rIKA31_PWsQ>.

Člověk, který záznam na internetovou síť umístil si však s problematikou práva na ochranu soukromý druhých, hlavu nelámá.

⁷⁰YOUTUBE [online] 4. 3. 2014, [cit. 4. 3.2014]. Dostupný také z: <http://www.youtube.com/watch?v=rIKA31_PWsQ>.

4.4 Policie jako představitel státní moci provozující kamerový systém se záznamem v motorovém vozidle

V době nerespektování základních právních předpisů ze strany některých spoluobčanů a malému právnímu vědomí se společnost dostává do stavu, kdy moc výkonná přistupuje k principu získávání důkazních prostředků, které by za jiného společenského stavu byly nepřijatelné a nepoužitelné. V našem případě se jedná o získávání informací o protiprávním jednání za použití kamerového systému umístěného ve služebních vozidlech. Toto opatření ze strany Policie ČR je umožněno na základě § 62 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“), kde se říká že: *Policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejich úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.*⁷¹ Tímto ustanovením zákona je užívání kamerových systémů v motorových vozidlech ze strany policie legalizováno. Můžeme zde polemizovat nad otázkou, zda v případě uchovávání záznamu z těchto prostředků dochází ke zpracování osobních údajů a tak k naplňování ustanovení § 4 písm. a) a e) o zpracování osobních údajů, zákona na ochranu osobních údajů. Kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje s výjimkou zpracování uvedených v § 18 odst. 1 písm. b) téhož zákona, je povinen tuto skutečnost v souladu s § 16 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, písemně oznámit Úřadu na ochranu osobních údajů ještě před zahájením tohoto zpracování. V § 18 odst. 1, písm. b) zákona o ochraně osobních údajů se řeší výjimky z oznamovací povinnosti - *Oznamovací povinnost podle § 16 se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které správci ukládá zvláštní zákon nebo je takových osobních údajů třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona.*⁷² Podle § 79 odst. 1, zákona o Policii ČR může policie zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu subjektu údajů, pokud je to nezbytné pro plnění jejich úkolů. Úkolem policie je podle § 2 zákona o Policii ČR *chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou*

⁷¹ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, (znění účinné ke dni 1. 1. 2014), Praha 2013, Vydalo Policejní prezidium ČR, © Ministerstvo vnitra ČR, 2013. 58 s.

⁷²BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 169-178 s. ISBN 978-80-7263-613-6.

*součástí právního řádu (dále jen, „mezinárodní smlouva“)*⁷³. Z výše uvedeného je zřejmé, že i Policie ČR disponuje výjimkou ze zákona o ochraně osobních údajů. V jejím případě však musí naplňovat literu jiných zákonů, které jí omezují ve volném nakládání s osobními údaji získanými z kamerových systémů umístěných ve služebních vozidlech. K upevnění oprávněnosti používání kamerových systémů ve vozidlech by ještě stálo uvést ustanovení § 69 odst. 1, 2 zákona o Policii ČR, *policista před zahájením úkonů trestního řízení z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu jiné osoby anebo orgánu za účelem získáním poznatků o trestné činnosti vyhledává, odhaluje a je-li to třeba, i dokumentuje skutečnost nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. V rámci činnosti podle věty první je povinen předcházet trestné činnosti.*(2) *Policista při výkonu činnosti podle odstavce 1 postupuje podle tohoto zákona, za využití oprávnění a prostředků v něm uvedených.*⁷⁴ Boj proti trestné činnosti má Policie České republiky jako jednu z hlavních náplní své práce a proto je používání kamerových systémů ve vozidlech jedním z dalších nástrojů, který jim v tom napomáhá.

⁷³ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, (znění účinné ke dni 1. 1. 2014), Praha 2013, Vydalo Policejní prezidium ČR, © Ministerstvo vnitra ČR, 2013. 58 s.

⁷⁴ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, (znění účinné ke dni 1. 1. 2014), Praha 2013, Vydalo Policejní prezidium ČR, © Ministerstvo vnitra ČR, 2013. 68 s.

5 Státní správa a její úloha při kontrole dodržování zákonů a dalších právních norem

Ve zpracovávaném tématu používání kamerových systémů se záznamem v motorových vozidlech ze strany fyzických osob má úlohu státní správa dosti ulehčenou, neboť úprava zákona na ochranu osobních údajů, je ve vztahu k používání tohoto zařízení vágní a nedostatečná. Ani další právní předpisy se používání kamerových systémů v automobilech, jak již bylo v práci uvedeno, konkrétněji nevěnují. V rámci posouzení přístupu státní správy jsem osobně oslovil několik představitelů státní moci a pracovníků společností s přenesenou působností k výkonu státní správy. Dotazy směřovaly k problematice dodržování zákonnosti u používání kamerových systémů v motorových vozidlech. Pan nrap. Jaroslav Torževský⁷⁵, vedoucí skupiny dopravních nehod Strakonice, Policie ČR uvedl, že pracovníci této skupiny kamerový systém ve služebním vozidle nepoužívají. Na dotaz, zda při prováděných kontrolách silničního provozu kontrolují namontované kamerové systémy v motorových vozidlech, řekl, že na kontrolu záznamů u fyzických osob nemají právní oprávnění a ze strany policistů je kontrolováno pouze dodržování ustanovení § 34 odst. 3 vyhlášky o schvalování technické způsobilosti, tedy umístění kamerového systému mimo zorné pole řidiče. Stejně skutečnosti o používání a kontrole kamerových systémů uvedl i vedoucí oddělení dohledu Celního správy, územního pracoviště Strakonice pan npor. Ing. Ondřej Šimek⁷⁶. Jako poslední představitel výkonu státní moci byl osloven nstržm. Vladimír Prikryl⁷⁷, příslušník hlídkové služby Smíchov, Policie České republiky, který potvrdil postup při kontrole namontovaných kamerových systémů v motorových vozidlech u fyzických osob. K používání kamerových systémů u služebních vozidel bylo ze strany pana Prikryla sděleno, že je u hlídkové služby tento systém používán. Záznam, který je při provádění služebních zákroků získán se v případě zpracování spisového materiálu přikládá a archivuje. Ze strany organizací, které zastupují přenesený výkon státní správy, byly osloveny dvě společnosti. Nejprve bylo hovořeno s pracovníkem výkonu kontroly technické způsobilosti motorových vozidel, STK Šrachta Strakonice, panem

⁷⁵ Pro potřebu práce byl udělen osobní souhlas Jaroslava Torževského s uvedením jeho jména a příjmení

⁷⁶ Pro potřebu práce byl udělen osobní souhlas Ing. Ondřeje Šimka s uvedením jeho jména a příjmení

⁷⁷ Pro potřebu práce byl udělen osobní souhlas Vladimíra Prikryla s uvedením jeho jména a příjmení

Františkem Zábranským⁷⁸. Pan Zábranký uvedl, že na Stanici technické kontroly je posuzováno pouze umístění kamerového systému ve vozidle. Jedná se zejména o již zmiňované ustanovení vyhlášky, která upravuje výhled řidiče z motorového vozidla. V případě, že by bylo při prováděné kontrole technického stavu vozidla ze strany pracovníků STK zjištěno znemožnění řádného výhledu řidiče špatně umístěným kamerovým systémem, byl by majitel vozidla na tuto skutečnost upozorněn. Za dobu výkonu své praxe (několik let) se pan Zábranský s tímto porušením neseťkal. Jako poslední byl požádán o názor na řešenou problematiku kamerových systémů majitel Autoškoly, Stavbařů 207, Strakonice pan Jan Běhavý⁷⁹, který vykonává výcvik a školení řidičů. Jmenovaný k problematice uvedl, že se setkává s ustanovením právních předpisů, které se vyjadřují k posouzení umístění kamerových systémů ve vozidle. Jedná se zejména o již zmiňované bránění ve výhledu řidiče. Jejich provozování a používání ve vztahu právních předpisů řešících porušování základních práv a svobod nejsou předmětem výcviku a výuky v autoškolách.

5.1 Dotazníkový průzkum k provozování kamerových systémů a případné kontrole ze strany státní správy

V průběhu tvorby této práce jsem dospěl k názoru, že k objektivitě problematiky používání kamerových systémů ve vozidlech ze strany fyzických osob pro jejich vlastní potřebu bude ještě dobré posoudit výzkumem ze strany laické veřejnosti. Rozhodl jsem se udělat dotazníkový průzkum. Do dotazníku jsem zvolil deset otázek s možností odpovědi ano – ne. Oslovil jsem v Jihočeském kraji a hlavně v okolí Strakonice celkem 57 náhodných respondentů ve všech věkových kategoriích, a požádal je o anonymní vyplnění. Někteří z nich připsali i své názory nebo podněty.

⁷⁸ Pro potřebu práce byl udělen osobní souhlas Františka Zábranského s uvedením jeho jména a příjmení

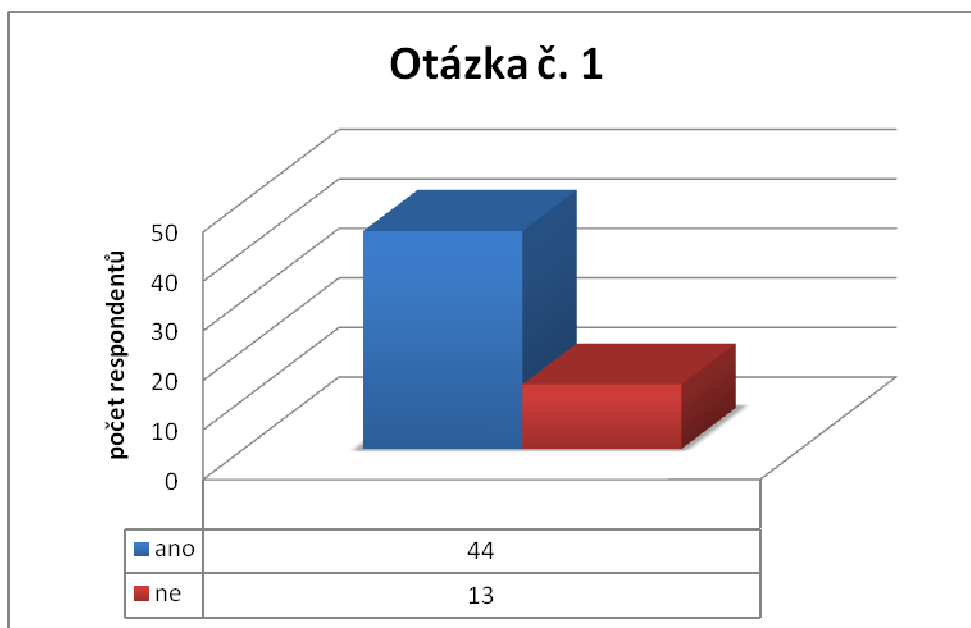
⁷⁹ Pro potřebu práce byl udělen osobní souhlas Jana Běhavého s uvedením jeho jména a příjmení

Otázka č. 1

Je vám známa skutečnost, že v motorových vozidlech se používají kamery se záznamem ke sledování veřejného prostoru?

Graf č. 1

Zpracovaná otázka číslo 1 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

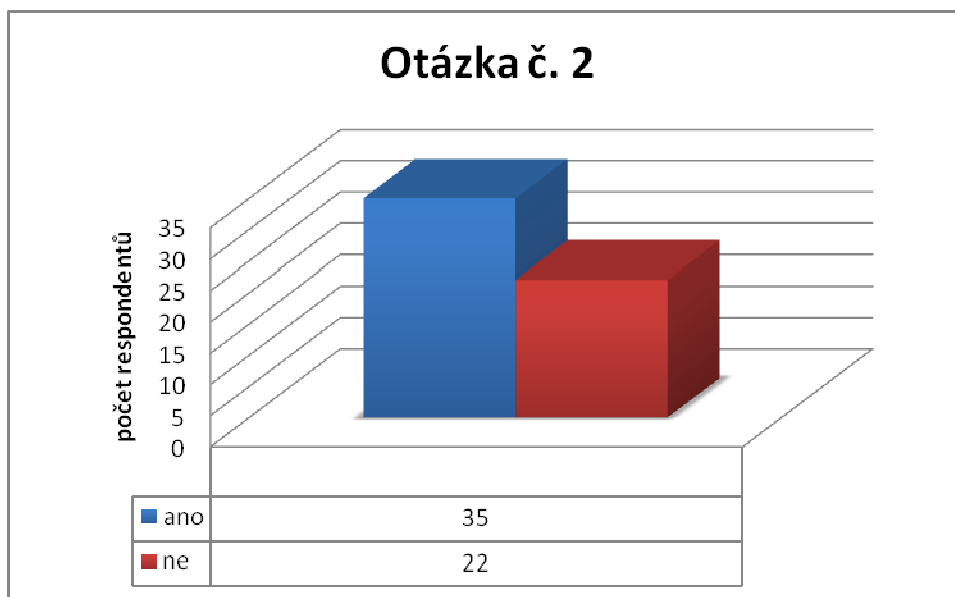
Tato otázka byla směřována na zjištění podvědomosti mezi občany o užívání kamerových systémů se záznamem umístěných v motorových vozidlech. Z odpovědi vyplývá, že o užívání kamerových systémů ve vozidlech ví více než dvě třetiny oslovených respondentů. Informovanost veřejnosti k této problematice je tedy velice dobrá.

Otázka č. 2

Víte o tom, že pořizování záznamu kamerou umístěnou v motorovém vozidle pro vlastní potřebu fyzické osoby není nikde kontrolováno, neboť se na toto jednání nevztahuje žádná zákonná evidenční povinnost?

Graf č. 2

Zpracovaná otázka číslo 2 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

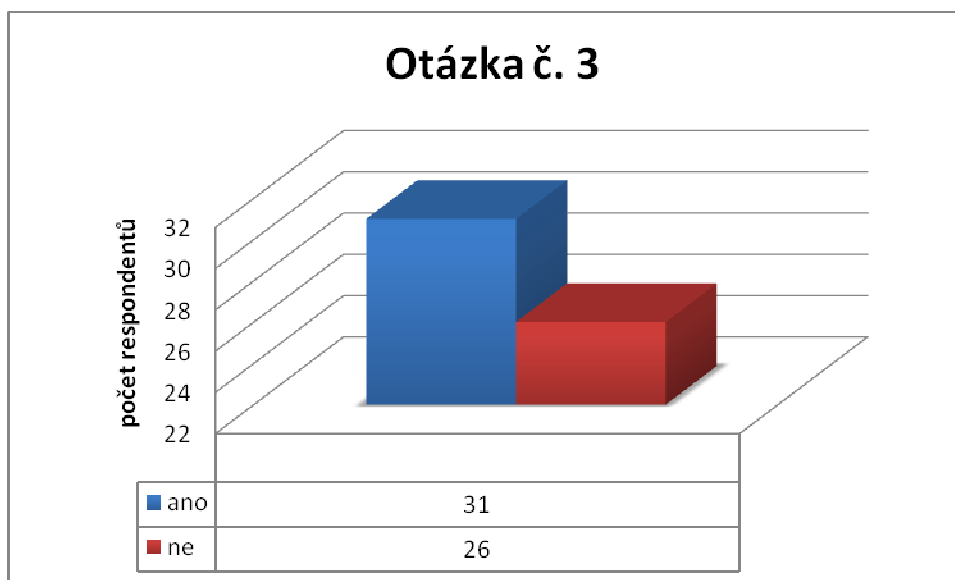
U této otázky počet respondentů, kteří nemají znalost o možnosti nekontrolovaného používání kamerového systému v motorovém vozidle pro snímání veřejného prostoru, prudce stoupá. I přes tuto skutečnost je počet občanů, kteří znají pravidla používání kamerového systému ze strany fyzických osob pořád ještě většina.

Otázka č. 3

Domníváte se, že fyzická osoba má právo kamerou se záznamem umístěnou v motorovém vozidle snímat veřejný prostor?

Graf č. 3

Zpracovaná otázka číslo 3 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

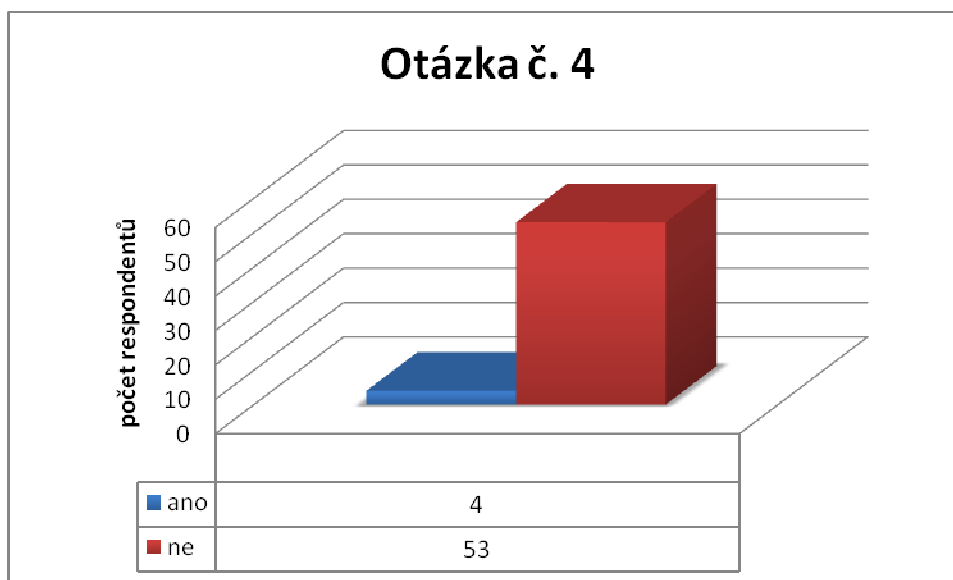
Na rozdíl od předešlé otázky, kde bylo řešeno, zda jsou občané dobře informováni, je tato otázka nasměrována na právo občana pořizovat kamerovým systémem umístěným v motorovém vozidle záznam veřejného prostoru pro vlastní potřebu. Zde již dochází k částečnému vyvážení odpovědí s tím, že toto právo není až tak jasné. Připsanou poznámkou, že záznam by se neměl nikde zveřejňovat, u respondentů dokládá, první pochybnost o nároku na toto právo.

Otázka č. 4

Jste vlastníkem motorového vozidla, které je vybaveno kamerou se záznamem, nebo o této možnosti uvažujete?

Graf č. 4

Zpracovaná otázka číslo 4 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

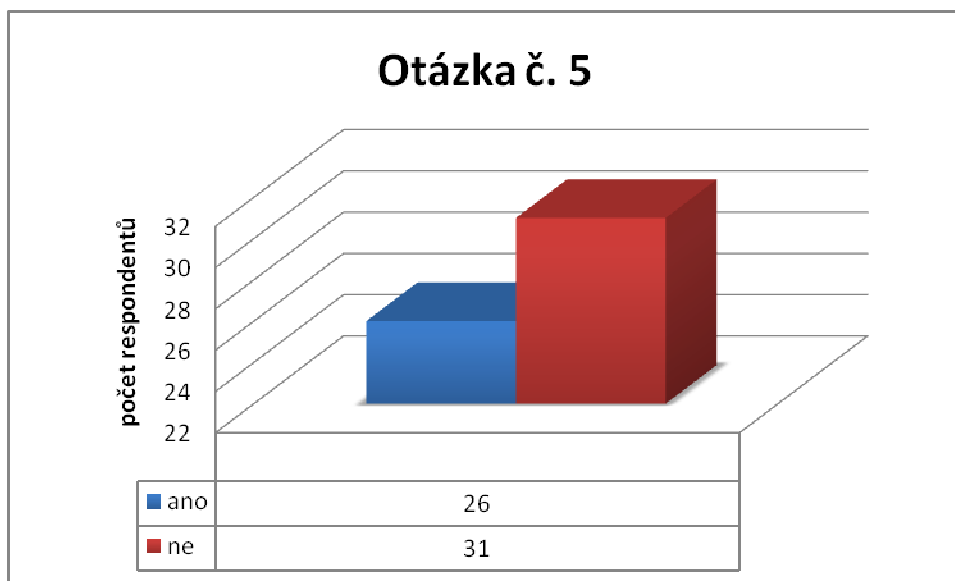
Tato otázka dokládá přibližné množství potencialních uživatelů kamerových systémů v motorových vozidlech. Přesto, že používání kamerových systémů u motorových vozidel je mediálně velice známé, veliký počet oslovených respondentů vůbec o používání kamerového systému neuvažuje. Je to dosti překvapující odpověď, neboť mediální masáž ve sdělovacích prostředcích k této problematice je známa.

Otázka č. 5

Mělo by podléhat kontrole ze strany státní správy (Policie, Úřad pro ochranu osobních údajů, Celní správa, apod.) používání kamer se záznamem v motorovém vozidle pro potřebu fyzických osob?

Graf č. 5

Zpracovaná otázka číslo 5 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

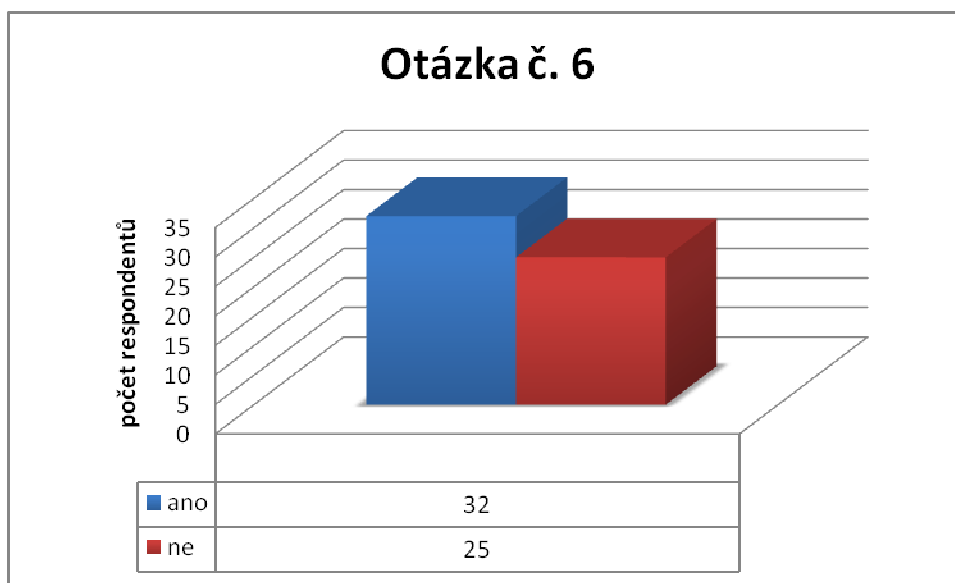
Ani v této otázce se neskrývá jednoznačná odpověď. Znovu jsem však překvapen množstvím občanů, kteří jsou pro kontrolu kamerového systému v motorových vozidlech fyzických osob. Osobně jsem se domníval, že kontrolu těchto systémů ze strany státní moci bude označovat jako nepřijatelnou více respondentů.

Otázka č. 6

Vadí vám nekontrolovatelné sledování a pořizování záznamů (třeba i Vás) kamerou umístěnou v motorovém vozidle pro vlastní potřeby fyzické osoby?

Graf č. 6

Zpracovaná otázka číslo 6 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

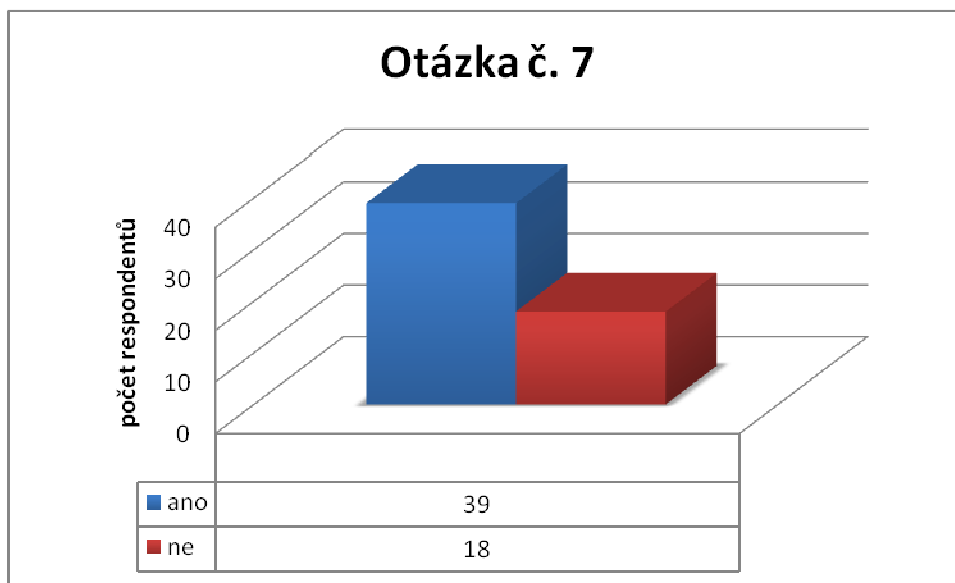
Z těchto odpovědí již vyplývá rozdílný vztah k vnímání kamerových systémů v motorových vozidlech veřejností. Dokud se hovoří pouze o veřejném prostoru bez toho, že by sledováním byl zaznamenán i odpovídající respondent, je odpověď celkem jasná. Občan má právo sledovat kamerovým systémem umístěným v motorovém vozidle veřejný prostor. Odpověď se však mění, když je zasaženo právo na soukromí a volný pohyb respondenta.

Otázka č. 7

Myslíte si, že záznam kamery umístěné v motorovém vozidle, který je pořízen bez zákonné povinnosti registrace, tedy pro vlastní potřebu fyzické osoby je uznatelným důkazem u soudního či jiného právního sporu?

Graf č. 7

Zpracovaná otázka číslo 7 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

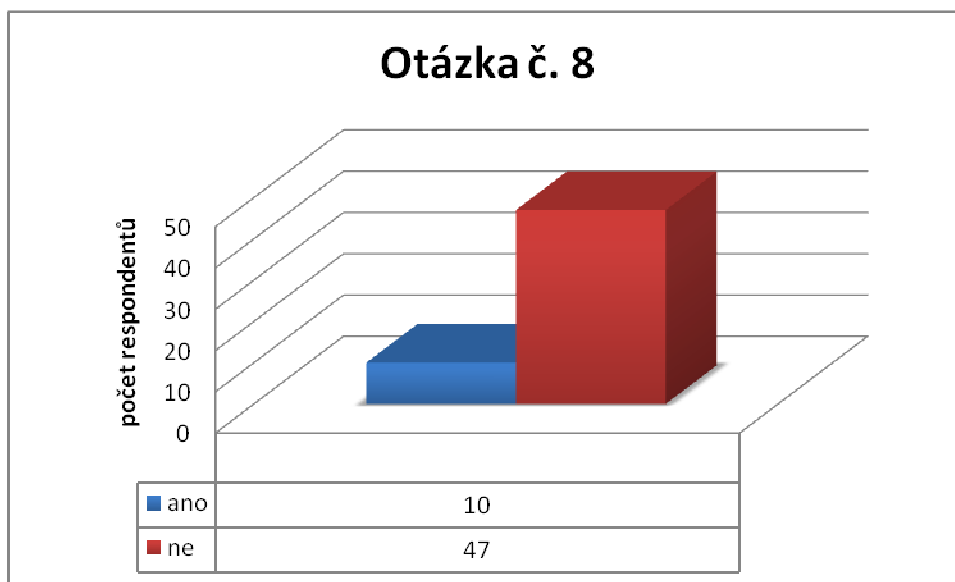
Tato otázka má nastínit pohled veřejnosti na možnost používání záznamu pořízeného kamerovým systémem, umístěným v motorovém vozidle, jako důkazu při řešení případného právního sporu. Více jak dvě třetiny respondentů uvedli, že záznam pořízený i bez registrační povinnosti lze jako důkaz použít. Bylo by zajímavé otázku položit ještě jednou, ale s upřesněním, že tento záznam bude použit jako důkaz proti respondentovi.

Otázka č. 8

Myslíte si, že fyzické osoby, které kamerou pořídí záznam z motorového vozidla, tento vždy využívají pouze pro svoji osobní potřebu?

Graf č. 8

Zpracovaná otázka číslo 8 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

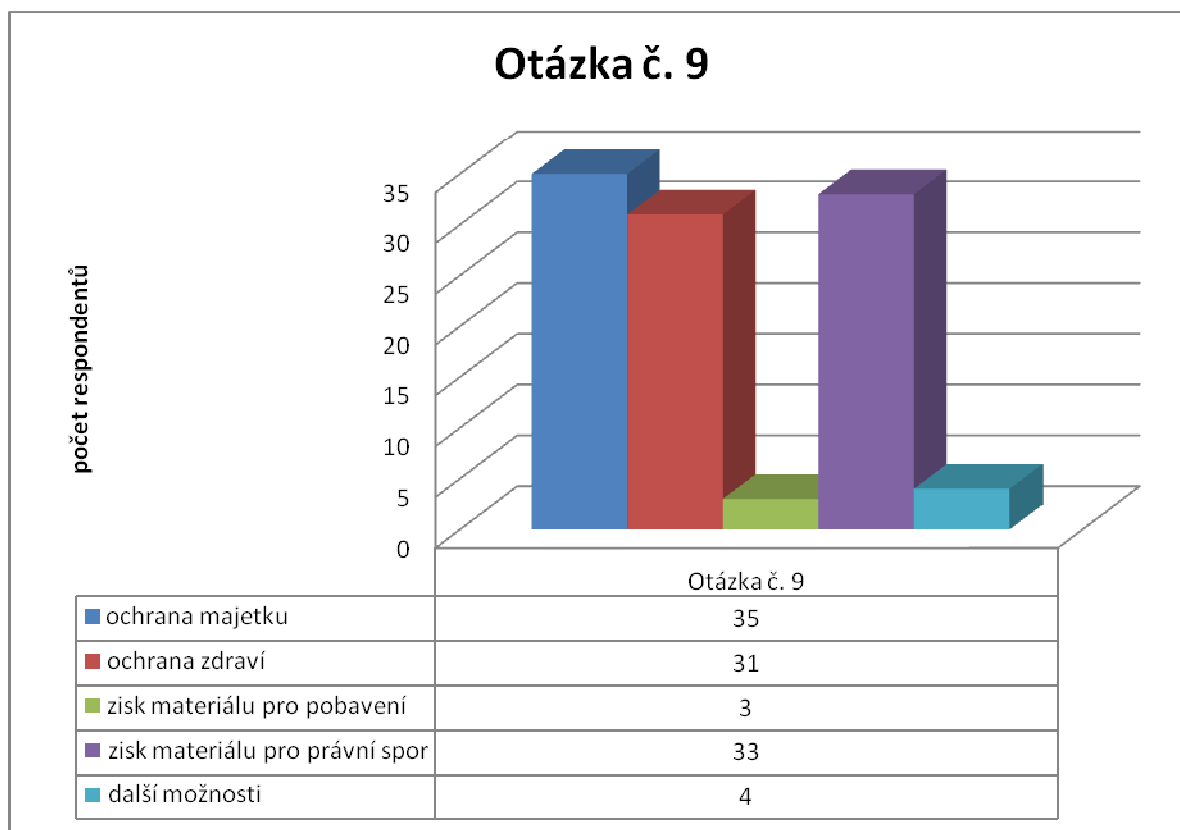
Tato otázka jasně dokladuje přesvědčení většiny respondentů, že pořízené záznamy kamerovými systémy, které jsou umístěné v motorových vozidlech fyzické osoby, používají nejenom pro svoji potřebu. Nastává zde pak otázka, zda by pořizování kamerového záznamu z motorových vozidel nemělo být upraveno právním předpisem.

Otázka č. 9

Zaškrtněte nebo napište důvod, který by vás přesvědčil pro umístění kamery se záznamem do vašeho motorového vozidla?

Graf č. 9

Zpracovaná otázka číslo 9 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

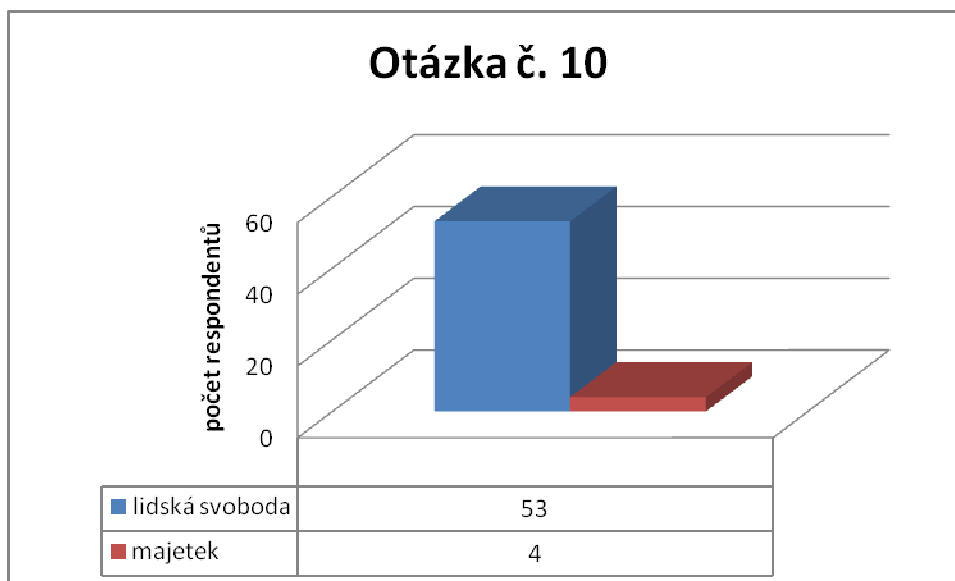
Položená otázka měla za úkol zjistit, jaké důvody převažují u respondentů v případě, že by se rozhodli umístit kamerový systém do svého motorového vozidla. Odpověď respondentů považuji za vyváženou, neboť tři nejvíce uváděné odpovědi vystihují hlavní důvody pro umístění kamerového systému do motorového vozidla.

Otázka č. 10

Označte, prosím, která z hodnot lidského života je pro vás důležitější?

Graf č. 10

Zpracovaná otázka číslo 10 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

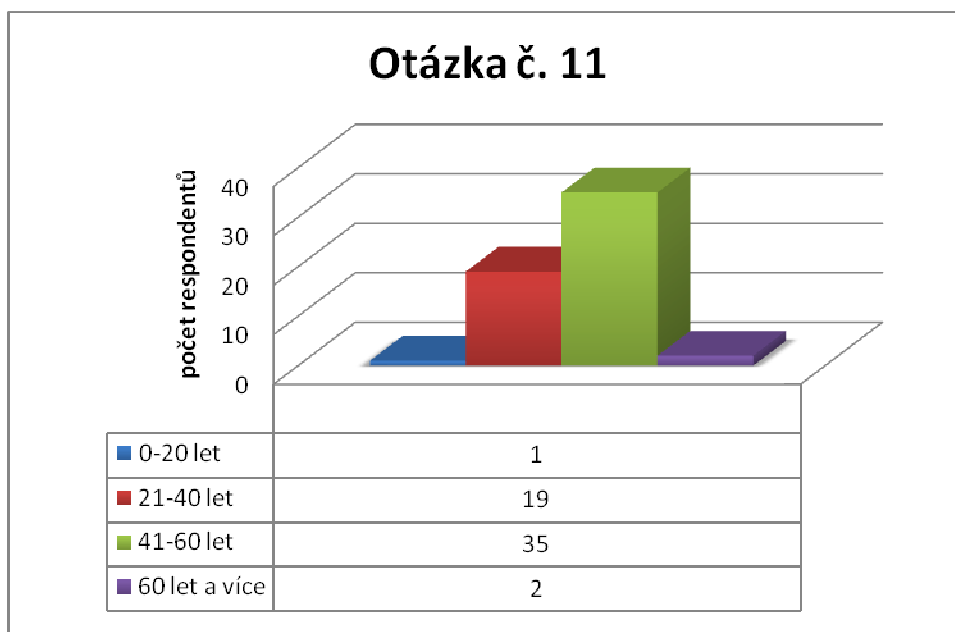
K této otázce mají, až na výjimku čtyř respondentů všichni stejný názor. Jednoznačně se shodují, že lidská svoboda jakožto hodnota lidského života je mnohem významější než vlastnění majetku. Je velice zajímavé, že v předchozích otázkách respondenti na ochraně lidské svobody trvali mnohem méně.

Otázka č. 11

Uved'te, prosím, věkovou skupinu

Graf č. 11

Zpracovaná otázka číslo 11 podle dotazníkového průzkumu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového průzkumu

Tato otázka byla použita pouze jako ukazatel, které věkové skupiny se k problematice používání kamerových systémů nejvíce vyjadřovaly. Z grafu vyplývá, že otázky dotazníku nejvíce řešily skupiny od 21 do 60 let. Jedná se o aktivní část obyvatelstva, která ze svých životních zkušeností má největší možnost celou problematiku posoudit.

5.2 Resumé

Položené otázky dotazníkového zkoumání problematiky používání kamerového systému se záznamem pro vlastní potřebu fyzických osob mělo dokreslit současný stav jak právního, tak morálního vědomí společnosti. Celkově je možné hovořit o vyváženosti názorů na danou problematiku. U otázek, které se zabývaly ochranou osobnostních práv, vždy převažoval názor k jejich ochraně, ale vyskytovaly se i odpovědi zcela opačné. Pro ilustraci názorové rozmanitosti si ještě uvedme několik názorů připsaných ke konkrétní otázce nebo v položce dotazníku určené k vyjádření respondentů. U otázky číslo tři, která pojednává o snímání veřejného prostoru fyzickou osobou z vozidla, bylo připsáno „Ano, ale nesmí se nikde zveřejnit“. V otázce číslo pět však převážil názor, že kamerový systém ve vozidlech pořizující záznam pro vlastní potřebu fyzických osob by ze strany státní moci být kontrolován neměl. Následně v otázce číslo šest však respondenti odpovídají, že jim vadí nekontrolovatelné sledování a pořizování záznamů ze strany majitelů kamerových systémů ve vozidlech. Otázka číslo devět řešící důvody namontování kamerového systému měla připsáno hned několik názorů:

žádný důvod vyhozená investice

osobně nemám potřebu

žádný důvod mě nepřesvědčí

nemyslím si, že mi kamera dostatečně ochrání zdraví (může pomoci řešit následky), a proto nejsou žádné, pro mne pádné důvody k umístění kamery

Jako poslední uvedu volně napsané názory:

1) souvisí to s technickým rozvojem společnosti, ale nepovažuji to za přínos
problém výrobců elektroniky
převládá subjektivní názor
pokud by v naší společnosti existovala morálka a etika, nebylo by nutné pořizovat kamery do aut, případně by se dotčené osoby nemusely obávat zneužití takto pořízených záznamů
i kdybych kameru měla, použila ji, něco nebo někoho natočila, tak k čemu mi to je. Kamerový záznam není jako důkaz u soudu použitelný a vyřizovat si účty sama? Toto je koledování si v lepším případě o přes ústa.

jsem názoru, že každý člověk by na ochranu své osobnosti, majetku a zdraví měl mít možnost využít technický prostředek např. záznam kamery a tento záznam by měl být brán jako věrohodný důkaz ve sporech, správních či soudních jednání. Samozřejmě by to nemělo být zneužitelné, a proto pořízené záznamy by mohly být zveřejnitelné jen se souhlasem příslušných osob, správních orgánů, orgánů činných v trestním řízení. Nemělo by být umožněno, aby kamerový záznam mohl být nekontrolovatelně zveřejňován kýmkoliv např. tisk, rozhlas atd. bez možnosti postihu, pokud by došlo k neoprávněnému užití.

Forma dotazníkového zkoumání tedy ještě podpořila můj názor na částečné omezení svévolného pořizování kamerového záznamu pomocí kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech fyzickými osobami. Domnívám se že, dotazníkový výsledek mě opravňuje navrhnout legislativní řešení.

6 Návrh na právní řešení problematiky kamerových systémů v motorových vozidlech

V posledním bloku této práce se dostáváme k problematice právního řešení užívání kamerových systémů se záznamem umístěných v motorových vozidlech pro osobní potřebu fyzických osob. Provedeným průzkumem na stránkách Poslanecké sněmovny a Senátu bylo zjištěno, že v současné době není ze strany zákonodárců žádný právní předpis na úpravu používání kamerových systémů v motorových vozidlech připravován nebo projednáván. Po prostudování a posouzení právních předpisů řešící používání kamerových systémů jako celku, neboť používání kamerových systémů se záznamem v motorových vozidlech žádný právní předpis konkrétně neupravuje, docházím k závěru, že jako řešení by mohlo být právní omezení § 3 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů. V současném ustanovení § 3 odst. 3 uvedeného zákona se říká: *Tento zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní svobodu.*⁸⁰ Doplnil bych § 3 o odst. 7, kde by bylo uvedeno, že: Ustanovení § 3 odst. 3 neplatí v případě, kdy záznam kamerového systému umístěného v motorovém vozidle má sloužit jako důkazní prostředek. V návaznosti na svůj podnět ihned uvedu ustanovení zákonného předpisu, který by se s navrhovaným zněním dostal do právního souladu. Nejprve odcitujeme přímo ustanovení § 51 odst. 1 správního řádu, kde se říká, že *k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.*⁸¹ Dále budeme citovat ustanovení § 89 odst. 2 trestního řádu, kde je uvedeno, že *důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu*⁸². Obecně lze říci, že pořízený záznam kamerovým systémem umístěným

⁸⁰BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 21 s. ISBN 978-80-7263-613-6

⁸¹ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 20. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2004/sb174-04.pdf>.

⁸²ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66, s. 141. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1961/sb66-61.pdf>

v motorovém vozidle pro osobní potřeby fyzické osoby lze jako důkaz u správního a trestního řízení použít. Zůstává zde však otázka, zda v případě pořízení záznamu ve kterém dojde například k porušení práv uvedených v jiných a právně vyšších předpisech je jako důkaz uznatelný. Dále můžeme rozporovat otázku osobní potřeby, když je náhle používán jako prostředek dokazování jak v trestním, tak jiném řízení. Domnívám se, že doplnění zákona na ochranu osobních údajů ve smyslu mého navrhovaného opatření by ze strany zákonodárců možná stálo za zvážení.

Závěr

Problematika kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech pořizujících záznam pro soukromé účely fyzických osob, zasahuje do veliké škály právních předpisů od těch nejvyšších, ústavních až po ty, které jsou uváděny pouze formou vyhlášek a interních nařízení. I společnost je ve vnímání používání této techniky částečně rozdělena. Každý občan nahlíží na kamerové systémy ve vozidlech ze svého úhlu pohledu, ovlivněn životními zkušenostmi, postavením a hodnotami, které pokládá za nejdůležitější.

Rozvoj technických prostředků kamerových systémů nevyjímá se žene obrovským tempem vpřed. Možnosti těchto zařízení jsou čím dál dokonalejší a účinnější. Legislativa a legislativní proces v tomto směru za rozmachem techniky silně pokulhává. Přesto již vytvořené právní předpisy dávají občanům České republiky možnosti, jak se porušování jejich základních práv bránit. Dochází zde však i k prvkům jisté apatičnosti až letargie, kdy občané na ochranu svých práv a svobod rezignovali.

Základním cílem bakalářské práce bylo za pomoci několika metod provést posouzení právního postavení občana a jeho práv na osobní svobodu ve vztahu k používání kamerových systémů v motorových vozidlech. Vzhledem k obsáhlosti celého tématu jsem se zaměřil na fyzické osoby provozující kamerový systém se záznamem pro vlastní potřebu, a to zejména pro důvod, že jejich jednání ze strany státní moci není evidováno ani kontrolováno.

Nejprve bylo v úvodní části práce provedeno vymezení základních pojmů, které se prolínají celou problematikou bakalářské práce. Také došlo k rozdělení kamerových systémů do motorových vozidel dle konstrukce a použití. V práci jsem uvedl právní předpisy zasahující do problematiky kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech. Největší pozornost jsem věnoval základním právním předpisům - Ústavě České republiky, Listinně základních práv a svobod, ale také nižším právním předpisům jako jsou například občanský zákoník, správní řád, zákon o ochraně osobních údajů apod. Cestou analýzy byly tyto předpisy podrobně rozebrány. V práci je uvedena kolize právních předpisů řešících ochranu základních lidských práv a svobod. K tomuto tématu bylo v práci uvedeno několik stanovisek předních právnických kapacit. Byla použita i zahraniční literatura. Komparace byla využita u tématu dodržování zákonů a dalších právních předpisů za strany provozovatelů kamerových systémů v motorových vozidlech. Došlo zde k porovnávání postavení při používání kamerových systémů v motorových vozidlech u fyzických osob a policie, jakožto

představitelky státní moci. Byl proveden podrobný rozbor práva na používání kamerového systému jak u fyzických osob, tak policie. Nebyla opomenuta ani otázka zneužívání záznamů z kamerových systémů umístěných v motorových vozidlech a otázka obcházení zákona ze strany státní moci. Poslední metodou použitou v bakalářské práci byl vědecký výzkum. Byl rozdělen na dvě části. První část výzkumu byla směřována na představitele státní správy a pracovníky organizací s přenesenou působností státní správy. Byla řešena otázka kontroly kamerových systémů používaných v motorových vozidlech fyzických osob a používání kamerového systému ve vozidlech státní správy. Druhá část byla provedena cestou dotazníkového průzkumu. Respondenti odpovídali na otázky směřující ke zjištění stavu právního vědomí k problematice kamerových systémů ve vozidlech a k posouzení ochrany základních lidských práv. V závěru bakalářské práce jsem navrhl právní řešení, které by přispělo k harmonizaci právních předpisů problematiky kamerových systémů v motorových vozidlech.

V této bakalářské práci jsem splnil všechny stanovené cíle důležité pro posuzování právní problematiky používání kamerových systémů v motorových vozidlech pořizující záznam pro osobní potřebu fyzických osob. Ochrana lidské svobody se v dnešní přetechnizované době dostává do ústraní naší společnosti. Technické prostředky však na porušování osobní svobody nemají vinu. Byly vytvořeny ke zlepšení životní úrovně, bezpečí a ochraně majetku člověka. Myslím si, že právě člověk je tím, kdo tyto technické prostředky ovládá a svým nečestným jednáním často porušuje právo na osobní svobodu druhých. Má práce je jedním z příspěvků a námětů, jak tento nepříznivý stav změnit nebo alespoň na porušování osobní svobody v naší společnosti upozornit.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. VÁGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I., a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. 2012, 931 s. ISBN 978-80-7357-750-6.
2. BAHÝLOVÁ, L., FILIP, J., MOLEK, P., PODHRÁZKÝ, M., SUCHÁNEK, R., ŠIMÍČEK, V., VYHNÁLEK, L. *Ústava České republiky – komentář*. Praha: Linde, 2010. 1536 s. ISBN 978-80-7201-814-7.
3. BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Ochrana osobních údajů z pohledu zvláštních právních úprav k 1. 8. 2012*. Praha: ANAG, 2012. 348 s. ISBN 978-80-7263-749-2.
4. KUČEROVÁ, A., NOVÁKOVÁ, L., FOLDOVÁ, V., NONNEMANN, F., POSPÍŠIL, D. *Zákon o ochraně osobních údajů. Komentář*. 1 vydání, Praha: C. H. Beck, 2012. 536 s. ISBN 978-80-7179-226-0. 536 s
5. BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny*. Praha: ANAG, 2013. 375 s. ISBN 978-80-7263-819-2.
6. BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Praha: ANAG, 2010. 384 s. ISBN 978-80-7263-613-6.
7. BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Ochrana osobních údajů v životě podnikatele*. Praha: ANAG, 2013. 200 s. ISBN 978-80-7263-811-6.
8. MATES, P., BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Ochrana osobních údajů*. Praha: LEGES, 2012. 208 s. ISBN 978-80-7263-613-6.
9. JANEČKOVÁ, E., BARTÍK, V. *Kamerové systémy v praxi. Právní režim z pohledu ochrany osobních údajů a ochrany osobnosti. Praktická právní příručka*. Praha: Linde, 2011. 312 s. ISBN 978-80-7201-850-5. 240s

10. BÁTÍK, V., JANEČKOVÁ, E. *Ochrana osobních údajů v aplikační praxi. Vybrané otázky. Praktická právní příručka. 3. vydání*, Praha: Linde, 2010. 264 s. ISBN 978-80-86131-96-2.314.

11. KORBEL, F. *Přehled judikatury ve věcech práva na informace*. Praha:© Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. 424 s. ISBN 978-80-7478-022-6.

12. CAVOUKIANOVÁ, A. *Privacy by Design*. Canada, Ontario, Toronto, M4W 1A8, 2009. 361 s. ISBN 1-800-387-0073.

Elektronické zdroje

1. JMPV: *Pojem lidských práv*. [online], [cit. 2014-01-19]. Dostupné z:

<<http://mezinarodni2.juristic.cz/30481/clanek/mpv1.html>>

2. Ladinn.cz. *Kamerové systémy*. [online], [cit. 2013-11-06]. Dostupné z:

<http://www.ladinn.cz/ostatni/technika/kamerovy_system.html>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992. ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY.

In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1. Dostupný také z:

<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>>.

2. ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV

A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993,

částka 1. Dostupný také z:

<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1993/sb0001-1993.pdf>>.

3. ČESKO. Zákon č. 101/2000 Sb. ze dne 25. dubna 2000, o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 32. Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2000/sb032-00.pdf>>.
4. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 22. března 2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 33. Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2012/sb33-12.pdf>>.
5. ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174. Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2004/sb174-04.pdf>>.
6. ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.
7. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 9. února 2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11. Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2009/sb11-09.pdf>>.
8. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961, o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66. Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/1961/sb66-61.pdf>>.
9. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. listopadu 2011, č. j. 2 As 45/2010-68. Dostupný také z:
<http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0045_2As__100_20111216021304_pr_evedeno.pdf>.
10. Směrnice 96/46/ES Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. Října 1995 o ochraně fyzických osob a souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11. Dostupný také z:
<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2009/sb11-09.pdf>>.

Vyhlášky

1. Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 341/2002 Sb. ze dne 30. Července 2002, o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu na pozemních komunikacích In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 123. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka/2002/sb123-02.pdf>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

1. Stanovisko odboru bezpečnostní politiky MV k aplikaci § 72 76 z č 273/2008 Sb., o Policii ČR – zabezpečovací technika ze dne 17. 3. 2009

2. Stanovisko Kanceláře policejního prezidenta – Oddělení správy a kontroly osobních údajů k využívání osobních údajů z informačních systémů v souvislosti s plněním úkolů a ke kamerovým systémům v Policii ČR z pohledu ochrany osobních údajů, ze dne 2. 6. 2009

3. Rozhovor s nrap. Jaroslavem Torževským, s vedoucím skupiny dopravních nehod Strakonice, Policie ČR, dne 14. 1. 2014

4. Rozhovor s panem Ing. Ondřejem Šimkem, vedoucím oddělení dohledu Celní správy, územní pracoviště Strakonice, dne 23. 1. 2014

5. Rozhovor s nstržm. Vladimírem Příkrylem, příslušníkem hlídkové služby Smíchov, Policie ČR, dne 27. 2. 2014

6. Rozhovor s panem Františkem Zábranským, pracovníkem výkonu kontroly technické způsobilosti motorových vozidel, STK Šracha Strakonice, dne 27. 2. 2014

7. Rozhovor s panem Janem Běhavým, majitelem Autoškoly Běhavý, která vykonává výcvik a školení řidičů, dne 3. 3. 2014

Seznam grafů

- GRAF 1: Zpracovaná otázka číslo 1 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 2: Zpracovaná otázka číslo 2 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 3: Zpracovaná otázka číslo 3 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 4: Zpracovaná otázka číslo 4 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 5: Zpracovaná otázka číslo 5 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 6: Zpracovaná otázka číslo 6 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 7: Zpracovaná otázka číslo 7 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 8: Zpracovaná otázka číslo 8 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 9: Zpracovaná otázka číslo 9 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 10: Zpracovaná otázka číslo 10 podle dotazníkového průzkumu
GRAF 11: Zpracovaná otázka číslo 11 podle dotazníkového průzkumu

Seznam použitých obrázků

OBRÁZEK 1: Schéma kamerového systému

OBRÁZEK 2: Pomocný (couvací) kamerovým systém

OBRÁZEK 3: Kamerový systém používaný k vyhledávání odcizených vozidel

OBRÁZEK 4: HD kamera do motorových vozidel

OBRÁZEK 5: Kamerový systém pro sledování vnitřního prostoru vozidla

OBRÁZEK 6: Kamerový záznam z vozidla

Seznam použitých zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
č.	číslo
ČR	Česká republika
ES.	Evropské společenství
EU	Evropská unie
č. j.	číslo jednací
např.	například
STK	Stanice technické kontroly
sp. zn.	spisová značka
MV	Ministerstvo vnitra
nrap.	nadpraporčík
nstržm.	nadstrážmistr
tj.	to je
tzn.	to znamená
Sb.	Sbírka zákonů
ust.	Ustanovení
zák.	zákona
viz.	odkaz

Příloha

Příloha č. 1

List č. 1

Dotazník

právní problematika provozování kamerových systémů v motorových vozidlech

Jaroslav Šmolík, student 3. ročník VŠERS České Budějovice

Prolog: Snahou předkládaného dotazníku je zjistit vztah občana České republiky k posuzování problematiky používání kamerového systému se záznamem pořizovaného pro vlastní potřebu v motorových vozidlech ze strany fyzické osoby. Jedná se o soustavné nikoliv nahodilé pořizování záznamu. Pro zpřehlednění otázek jsou součástí dotazníku uvedeny následující vysvětlivky:

Kamerový systém se záznamem – kamera

Veřejné prostranství – *jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*⁸³

1. Je vám známa skutečnost, že v motorových vozidlech se používají kamery se záznamem ke sledování veřejného prostoru?

ano

ne

2. Víte o tom, že pořizování záznamu kamerou umístěnou v motorovém vozidle pro vlastní potřebu fyzické osoby není nikde kontrolováno, neboť se na toto jednání nevztahuje žádná zákonná evidenční povinnost?

ano

ne

3. Domníváte se, že fyzická osoba má právo kamerou se záznamem umístěnou v motorovém vozidle snímat veřejný prostor?

ano

ne

4. Jste vlastníkem motorového vozidla, které je vybaveno kamerou se záznamem, nebo o této možnosti uvažujete?

ano

ne

⁸³ ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12 dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů In: *Sbírka zákonů České republiky. 2000*, [online], [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-%28obecni-zrizeni%29.html>

5. Mělo by podléhat kontrole ze strany státní správy (Policie, Úřadu pro ochranu osobních údajů, Celní správy apod.) používání kamer se záznamem v motorovém vozidle pro potřebu fyzických osob?

ano

ne

6. Vadí vám nekontrolovatelné sledování a pořizování záznamů (třeba i Vás) kamerou umístěnou v motorovém vozidle pro vlastní potřeby fyzické osoby?

ano

ne

7. Myslíte si, že záznam kamery umístěné v motorovém vozidle, který byl pořízen bez zákonné povinnosti registrace, tedy pro vlastní potřeby fyzické osoby je uznatelným důkazem u soudního či jiného právního sporu?

ano

ne

8. Myslíte si, že fyzické osoby, které kamerou pořídí záznam z motorového vozidla, tento vždy využívají pouze pro svoji osobní potřebu?

ano

ne

9. Zaškrtněte nebo napište důvod, který by vás přesvědčil pro umístění kamery se záznamem do vašeho motorového vozidla?

- ochrana majetku
- ochrana zdraví
- získání materiálu pro pobavení
- získání materiálu pro případný právní spor
- další možnosti.....

10. Označte prosím, která z hodnot lidského života je pro vás důležitější?

lidská svoboda

majetek

11. Uveďte, prosím věkovou skupinu

- 0-20 let 21-40 let 41-60 let 60 let a více

Vaše další názory k uvedené problematice: